

Kiszelovics és Társa Településtervező Kft.

Iroda: 5000 Szolnok, Szántó körút 52. I. lh.II/5.

Sz.: 4 / 2015.

MARTFŰ

VÁROS

TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZE

KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

(2/2005 (I.11.) Kormányrendelet alapján)

Szolnok, 2023. október hó

ALÁÍRÓLAP

Martfű város településrendezési eszközének Környezeti értékelés munkaréséhez

Vezető településtervező:

Kiszlovics Ildikó
TT-1-16-0238
településmérnök, városépítési
városgazdasági szakmérnök
SZTR 16-0238
településrendezési szakértő

Környezetvédelem

:

Desics Judit
16-0706
Környezetmérnök, környezetgazdálkodási
közmmű üzemeltetői, ár- és belvízvédelmi
szakmérnök
SZKV.1.1. Hulladékgazdálkodás
SZKV 1.2. Levegőtisztaság - védelem
SZKV 1.3. Víz- és földtani közeg véd.
SZKV 1.4. Zaj - és rezgésvédelem

1. A környezeti értékelés kidolgozási folyamatának ismertetése

Jelen környezeti értékelés Martfű város új településrendezési tervének önálló munkarészeként készül. A településrendezési terv megalapozását szolgálták a vizsgálatok, melynek részeként mind az épített környezet és táji környezet feltérképezésével, mind a környezetvédelemmel, ökológiával, infrastruktúrával mint meglévő állapottal elemzések, leírások, helyszíni bejárások során foglalkozva volt. A település fejlesztési elképzeléseit, adottságaira épített jövőképét a településfejlesztési koncepció tartalmazza, mely közép- és hosszútávon, mintegy 15 évre előretekintve meghatározza a fejlesztés fő irányait, és mindazokat a lépéseket, melyek a tudatosan felépített településkép eléréséhez nélkülözhetetlenek. A település fejlesztési elképzeléseinek változásai és a bekövetkezett társadalmi – gazdasági folyamatok változása, a pályázati lehetőségek figyelembevételével az Önkormányzat új településfejlesztési koncepciót készített, és a jogszabályban előírt egyeztetések után Képviselő - testületi határozattal hagyott jóvá.

Környezeti értékelés folyamata:

- 2/2005 (I.11.) Korm. Rendelet alapján a 3. számú mellékletben meghatározott környezet védelméért felelős közigazgatási szervek környezeti vizsgálat tartalmára vonatkozó megkeresése
- Környezeti értékelés elkészítéséhez szükséges magasabbrendű tervek, tanulmányok, jogszabályok áttekintése
- Környezeti értékelés elkészítése a 2/2005 (I.11.) Korm. Rendelet 4. számú melléklete alapján, figyelembe véve a környezet védelméért felelős szervek tartalmi elvárásait

A párhuzamosan készülő, a tervbe folyamatosan beépülő környezeti vizsgálat jelentheti a garanciát a döntéshozók számára, hogy a terv megpróbálja minimalizálni, elkerülni a nem kívánt környezeti konfliktusokat.

- Az elkészített környezeti értékelésre a megkeresett környezet védelméért felelős szervek véleményeinek beépítése

1.1. Előzmények

Jelen környezeti értékelés Martfű város új településrendezési tervének különálló munkarészeként készül. A településrendezési terv készítését a település Önkormányzatának Képviselőtestülete azzal a céllal készítteti, hogy a törvényi előírásoknak eleget téve jelen jogszabályi követelményeknek megfelelő településrendezési tervben előírtak alapján a település szabályozott fejlődését biztosítsa, továbbá a rendezési terv jóváhagyása óta eltelt időszak jogszabályi változásainak eleget tegyen és a település új fejlesztési elképzeléseit beépítse a rendezési tervbe, továbbá a társadalmi-gazdasági változások miatt megghiúsult és jelen környezetben realitását veszített fejlesztéseket törölje a településrendezési tervből. A településrendezési terv készítés első feladataként helyzetfeltáró vizsgálatok során a település történelmével, demográfiai elemzésével a fellelhető publikus források felhasználásával a települési adatszolgáltatás jelenkori kiegészítésével került sor. A településrendezési terv a 314/2012 (XI.8.) Korm. rendelet szerint készül.

A természeti és környezeti vizsgálat során feltérképezésre kerültek mindazok a védett és védelemre tervezett területek, amelyek országos és helyi védelme kapcsán a meglévő természeti állapot fenntartható. A természeti állapot és természetvédelem szakszerű bemutatásához a 314/2012 (XI.8.) Korm. rendelet és az OTÉK által meghatározott, településrendezési terv kötelező, szakági alátámasztó munkarészei elkészültek.

A településfejlesztési koncepció és annak elhatározásain alapuló településrendezési terv készítésénél figyelembe lett véve az EU fejlesztéspolitikai kereteivel összhangban a térségi versenyképesség alapfeltételeinek megteremtése, ezen belül környezetvédelmi szempontból a minőségi környezetet biztosító infrastruktúra, azaz a csökkenő környezeti terhelést biztosító szennyvíz és hulladékgazdálkodás.

A 2/2005. (I.11.) Kormányrendelet szerint a környezet védelméért felelős szervek előzetesen Martfű Város településrendezési eszközeinek készítése során kiértékelésre kerültek a készülő településrendezési eszközökről és külön dokumentációként összeállításra került a környezeti vizsgálat lefolytatásához a tematika meghatározására irányuló előzetes dokumentáció. Az előzetes dokumentáció tartalmazta a tervezett területfelhasználási változásokat és mindazon információkat melyek alapján eldönthető volt, hogy a dokumentációban szereplő javasolt tematika (mely a Kormányrendeletben szereplő tartalmi követelmények alapján készült) a fejlesztések ismeretében megfelelő-e vagy esetlegesen újabb fejezettel kiegészítendő. A környezet védelméért felelős szervek nem kérték a tematika kiegészítését. Fentiek alapján jelen környezeti értékelés a 2/2005. (I.11.) Kormányrendeletben meghatározott tematika szerint készült.

1.2. A tervezési folyamat más részeihez való kapcsolódása

Jelen környezeti értékelés kapcsolódik a településre készülő településrendezési eszközökhöz. Figyelembe veszi a település fejlesztési elképzeléseit tartalmazó fejlesztési koncepciót. A készülő településrendezési terv településszerkezeti munkarészeinek alátámasztó szakági fejezeteiben a település hosszútávú fejlesztéséhez kapcsolódva meghatározásra kerültek mindazon környezeti megoldások, melyek a fenntartható fejlődést szolgálják. A településrendezési terv részeként készül a környezeti értékelés, mely a jogszabály által előírt államigazgatási szervek előzetesen adott tematikáját, szakmai elvárásait figyelembe veszi.

1.3. A környezeti értékelés készítése során tett javaslatok hatása a terv illetve program alakulására

- A környezeti értékelés során a fő szempont a környezeti állapot legalább szintentartása, valamint javítása.
- Természetvédelmi szempontból kiemelt figyelmet fordítottunk a Tisza folyó külterület érintő szakaszára, mely természetvédelmi terület, továbbá a Natura 2000 területekre.
- A külterületi szántóterületeken továbbra is cél a mezőgazdasági termelés, szántóföldi növénykultúrák termesztése, továbbá a biogazdálkodás szorgalmazása, ennek érdekében a korábban kijelölt, de meg nem valósult fejlesztéseket, melyek az átlagosnál jobb minőségű termőföldeket érintenek, valamint elhelyezkedésük révén a megvalósíthatóságuk akadályozott, törlésre kerültek a rendezési tervből.

- A jó minőségű szántóterületeken – a Növényolajgyártól északra lévő településrészen – a termőföld védelme és a szántóföldi nagyüzemi termesztés miatt a korábbi iparfejlesztési elképzelések törlésre kerültek, és kisebb területen fő infrastruktúra mellett került kijelölésre fejlesztési terület
- A településen meglévő állattartó telepek telken belüli korszerűsítése, fejlesztése és a termékfeldolgozás megteremtése elérendő feladat
- A helyi munkahelyteremtő beruházások számára olyan területek és funkciók meghatározása javasolt, amelyek jelentős mértékű környezetkárosító hatással nem bírnak.
- Az iparterület (Sörgyár mellett) bővítése – megközelíthető területeken került kijelölésre.
- Az ipari park (belterülettől délre lévő volt Kövér major) a korábbi véleményezési tervben kijelölt fejlesztési területe törlésre került, tekintettel arra, hogy a terület az országos ökológiai hálózat része, ahol új beépítésre szánt terület nem jelölhető ki, és legelő terület.
- A környezeti minőség javítása érdekében a település központjában zöldfelületi rendezés és az új településközpont fejlesztése a cél.
- Ugyancsak a környezeti minőséget emeli a tervben lehatárolt gyógyhely terület, amely a meglévő gyógyfürdő melletti területeket jelöli ki.
- A külterületi fejlesztések kijelölésénél figyelembe lett véve a magasabbrendű tervekben rögzített térségi területfelhasználás.
- A település központi részén, a településképi védelem alatt álló Bata – lakótelepen a parkolók kialakítása, az utak felújítása, a környezetrendezés kiemelt cél.
- A természetvédelmi területeken és a Natura 2000 európai közösségi jelentőségű területeken elsődleges cél a természeti környezet megőrzése, az élőhely fennmaradásának biztosítása és az összes környezet károsító hatás elkerülése.
- A belterület déli részén ipari területtel határos területen , a meglévő mélyfekvésű terület jóléti tóvá alakítása és a terület rekreációs területként történő hasznosítása tervezett.
- A Zsófia zártkertek mellett zöldterület, közpark kialakítása tervezett.

1.4. A környezet védelméért felelős szervek és az érintett nyilvánosság bevonása, az általuk adott véleményeknek, szempontoknak a környezeti értékelés során történő figyelembe vétele, az indokok összefoglalása

A településrendezési terv készítése során a település civil szervezetei, alapítványai, a nagyobb ipari üzemek képviselői, a közösségi szervezetek, az államigazgatási szervek, a közműszolgáltatók és a lakosság bevonásra került a rendezési terv készítése során.

A településrendezési terv fejlesztési elképzelései vállalkozói fórumon is bemutatásra kerültek több alkalommal, valamint a helyi televízióban is ismertetésre kerültek.

A vonatkozó magasabb szintű jogszabály biztosítja terv széleskörű véleményeztetését mind a szakhatóságokkal, mind a lakossággal, illetve a szomszédos települések önkormányzataival is.

A lakossági észrevételezés során a településrendezési terv készítésével kapcsolatos olyan vélemény, mely környezetalakítási szempontból figyelembe vehető lenne ezen munkafázisig nem érkezett. A településfejlesztéssel kapcsolatos lakossági kívánalmak már a településfejlesztési koncepcióba beépítésre kerültek.

A település fejlesztésével kapcsolatban a nagyobb gazdálkodó szervezetek – elsősorban a Tisza Ipartelep vállalkozásai - egyénileg is megkeresésre kerültek és a készülő településrendezési eszközök több munkafázisban és készültségi fokban bemutatásra kerültek bizottsági ülésen és testületi ülésen.

1.5. A környezeti értékelés készítéséhez felhasznált adatok forrása, az alkalmazott módszer korlátai, nehézségek, az előrejelzések érvényességi határai, a felmerült bizonytalanságok

A környezeti értékelés készítéséhez felhasználásra került Martfű város településrendezési tervének eddig elkészült munkaközi anyagai.

Az előrejelzések időtartama megegyezik a településrendezési terv időtartamával, mintegy 10-15 évvel.

A felmerült bizonytalansági tényezők a tervezett beruházások megvalósulásával kapcsolatosak. A településrendezési terv által leírt szabályozás nem a konkrét tervezett épületeket szabályozza, hanem meghatározza azokat a paramétereket, amelyek betartásával a területen építeni, fejleszteni lehetséges. A különböző területfelhasználási egységeken belül azonban főleg a gazdasági fejlesztési területeken az ott elhelyezett létesítmény funkciója és környezetterhelése nem ismert, az majdan az adott épület-építmény hatósági engedélyezési eljárásánál válik bizonyossá.

A bizonytalanságot növeli a technológia fejlődése, bizonyos tevékenységek elvégzéséhez szolgáló technológiák az innováció hatása miatt, a fejlesztések pozitív hatásaként kevésbé terhelik kibocsátással a környezetet.

Martfű településfejlesztési elképzelései közül elsődleges és legmeghatározóbb a gazdasági területek kijelölése a munkahelyteremtő beruházások számára, melyre a potenciális terület a meglévő ipari park bővítési területe, valamint a Sörgyár melletti külterületi nagy iparterület bővítési területe.

Ugyancsak kiemelt fejlesztési terület a mezőgazdaság és az állattenyésztés fejlesztése. Ennek érdekében a tervben kijelölésre kerültek az állattartó telepek, továbbá a mezőgazdasági területek megtartása és fejlesztése is beépítésre került a tervbe. Az állattartó telepek fejlesztése tekintetében a bizonytalanságot a pályázati források jelentik.

A fejlesztési elképzelések között szerepel a településközpont fejlesztése, zöldterületi fejlesztések, és a turizmushoz, rekreációhoz kapcsolódó fejlesztések. A fejlesztési területek a belterületen kiépült vonalas infrastruktúrák mellett ahhoz kapcsolódva kerültek kijelölésre, valamint a hasonló funkciójú területek közelében jelenleg nem, vagy alulhasznosított területein tervezettek, amely a környezet állapotára negatív hatással nincs. A külterületi fejlesztési területek egy része a korábban kijelölt, de mára aktualitását veszített nagyarányú iparfejlesztés, mely a jó minőségű mezőgazdasági területek megőrzése érdekében törlésre került. Kisebb, racionálisabb fejlesztések kerültek kijelölésre egyrészt a külterületi sörgyár melletti területrészen, a gyárhoz kapcsolódó egyéb élelmiszeripari termékfeldolgozó üzem kijelölésével, másrészt a belterületi ipari park bővítési területeként.

A település hosszútávú prognosztizációjára, és a jelenlegi lakáspolitikai kedvezményekre alapozva továbbra is jelöli a terv a Tisza-földvár felé vezető út melletti korábban kijelölt lakóterületi fejlesztést. A megvalósítás bizonytalanságát a területek megszerzése és a pénzügyi források rendelkezésre állása jelenti.

A környezeti értékelés készítéséhez az Önkormányzat által szolgáltatott adatok, az állapotfelmérések, a statisztikai adatok lettek felhasználva.

A környezeti értékelés elkészítéséhez felhasználásra került a Közép – Tisza - vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség Környezetállapot értékelés kiadványa.

2. A terv illetve program és kidolgozásukkor vizsgált változatok rövid ismertetése

2.1. A terv, illetve program céljainak, tartalmának összefoglaló ismertetése, kiemelve a környezeti értékelés készítése szempontjából fontos részeket

A településrendezési terv készítése céljának, a fejlesztés irányainak bemutatását a településfejlesztési koncepció fő fejlesztési elemei tartalmazzák, melyek az alábbiak:

A településfejlesztési koncepció célja a települést érintő konkrét fejlesztési célok megfogalmazása, mely révén a település történelmi, földrajzi, kulturális, gazdasági adottságai hasznosítva lennének.

A településfejlesztésnél figyelembe kell venni, és szem előtt kell tartani a fenntartható fejlődést, a meglévő adottságokra és lehetőségekre alapozó reális fejlesztéseket, a települési közösség érdekeit, a hosszú távú elképzeléseket, a települési természeti és épített értékek megtartását, megőrzését és hagyományörző hasznosítását, továbbá a társadalmi, gazdasági ökológiai hatásokat.

A fenntartható fejlődés a társadalmi haladás – méltányos életkörülmények, szociális jóléti-elérése, megtartása érdekében a gazdasági fejlődés biztosítását és a környezeti feltételek megőrzését jelenti. A természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás azt jelenti, hogy a természeti környezet eltartóképeségével összhangban lehet csak a társadalom reális szükségleteinek a kielégítéséről gondoskodni, a környezet eltartóképesége egyben az igények kielégítésének korlátja is.

A környezeti fenntarthatóság a környezeti, kulturális és természeti értékek védelme mellett biztosítja a lakosság életminőségének fenntartását, javítását, a gazdaság számára alapot biztosító természeti és kulturális erőforrások harmonikus és kíméletes igénybevétele.

A jövőkép a település táji, természeti, társadalmi, gazdasági, történelmi adottságainak megfelelő minőségi fejlődést feltételez. Ennek megvalósulását elősegítendő figyelembe veszi a lehetséges erőforrások kihasználását, a jelenlegi kedvező elemek és körülmények megtartására.

A településrendezési terv megalapozó vizsgálata, és a SWOT analízis segítségével kijelölésre került a település jövőképe:

A település jövőképe:

- Térségi szerepkör szempontjából:**

A település térségi kapcsolatok szempontjából a 442. jelű országos főúttal Szolnok térségi centrumához kapcsolódik, továbbá Kunszentmártonon keresztül Szeged

megközelíthető, illetve a 44. számú főközlekedési út a Kecskemét - Békéscsaba tengelyhez biztosít kapcsolatot. Meghatározó a 4633 jelű Martfű - Tiszaöldvár, a 4627 jelű Martfű - (Mezőhék) - Öcsöd, és a 4629 jelű Martfű - (Kengyel) Törökszentmiklós országos mellékút, mely utóbbi kapcsolatot biztosít Törökszentmiklóson keresztül Debrecen irányában. A térségi kapcsolat a közlekedés, a gazdaság, az oktatás és az egészségügy szempontjából lényeges. Közlekedés szempontjából a közúti közlekedésen túl Martfű közvetlen vasúti kapcsolattal rendelkezik a Szolnok - Szentes nem villamosított vasútvonal révén. A személyszállításon túl kiépített iparvágányok találhatók a településen, melyek közül az északi ipartelep vasúti iparvágánya használatban van. Gazdaság szempontjából a Szolnok- Törökszentmiklós - Martfű gazdasági centrum része, mint iparváros a környékről bejáróknak biztosít munkalehetőséget, a Martfűről eljárók pedig jellemzően Szolnok, vagy Törökszentmiklós településen dolgoznak. Oktatás tekintetében a szolnoki középfokú oktatási intézmények meghatározóak, továbbá az egészségügyi középfokú ellátás (szakorvosi ellátás és kórházi ellátás) is Szolnok egészségügyi intézményeivel megoldott, mely a térségi szerepkörök jövőbeni szempontjából is ez irányba fejlődik. Közigazgatásilag a helyben rendelkezésre álló intézményeken kívül a Szolnok Járási intézmények biztosítják a hatósági feladatok egy részét. A közelmúltban átalakított közigazgatási rendszer tovább fejlődik és a későbbiekben méginkább a járási hivatalok látják el a járás településeinek közigazgatási feladatait.

Térségi szerepkör szempontjából a környező településekkel történő együttműködés továbbépítése, a hagyományokkal rendelkező gazdasági kapcsolatokon túl még nagyobb turisztikai együttműködés a cél. Mindez megvalósulhat a turisztikai attrakciók kiegészítése, a turisztikai kínálat színesebbé tétele, a kulturális együttműködés, a szomszédos településekkel közös rendezvénysorozatok szervezése, a többhelyszínes, többnapos kulturális események szervezése révén.

- **Gazdaság szempontjából:**

Martfű Jász-Nagykun-Szolnok megye egyik ipari központja, amely jelentős szerepet lát el a megye foglalkoztatásában, elsősorban a környékbeli településeken élőknek biztosít munkaerő foglalkoztatást a nagyobb ipari üzemek révén. A település három nagy ipari foglalkoztatója, a belterületi ipartelepen lévő cipőgyár, az északi ipartelepen lévő sörgyár és a növényolajgyár. A több évtizedes múlttal rendelkező ipari üzemek, fejlesztési elképzeléseik révén újabb munkaerő foglalkoztatást, valamint a piaci igényeknek megfelelő technológiai fejlesztést irányoznak elő. A település vállalkozóbarát szolgáltatásokat és korszerű, környezetbarát üzleti infrastruktúrát nyújt a betelepülő nagy vállalatoknak, befektetőknek és a helyi kis és közép vállalkozásoknak.

- **Társadalmi szempontból:**

A település célja a stagnáló lakosságszám megtartása, továbbá a népességnövelés mely elsődlegesen a születések számának növelését és a bevándorlás elősegítését jelenti. Mindez elérhető a gazdaság fejlesztésével melyhez párosul az új munkahelyek teremtése, valamint vonzó települési környezettel és szociálpolitikai kedvezményekkel. A helyben maradáshoz a szociális védőháló is erősítheti a családgondozással, az idősek megfelelő ellátásával, továbbá a felnövekvő nemzedék megfelelő oktatási intézményekben történő elhelyezésével. A rendezett, kulturált településkép, fejlődő településközponttal, újabb nívós, rendezett lakóterületekkel is hozzájárulhat a település fejlesztéséhez, a népességmegtartáshoz.

- **Táji, természeti szempontból:**

Martfű legnagyobb természeti értéke a Tisza folyó és a folyót körülölelő természet, melynek védett növény és állatvilága megőrzését hosszútávon biztosítani kell. A Tisza - parti körtöltésen a természetbarát turizmus számára kerékpár és gyalogutat kell kiépíteni, amely közelebb hozza a természetet. Lehetőség szerint meg kell ismertetni a védett állat és növényfajokat és a természetközeli turizmust is támogatni kell. Fel kell készülni a klímaváltozás hatásainak megakadályozására, ennek érdekében vissza kell szorítani a gépjármű használatot, és a fűtés környezetkímélő módjait kell választani.

- **Épített környezeti szempontból:**

A település településképi védelem alatt álló művi értékekkel rendelkezik, mely értékek értékörző felújítása, bemutatása a cél. Kiemelten fontos a települési arculat megőrzése, az egyes településképi szempontból jelentős intézmények megújítása, ugyanakkor fontos a Tisza - parti sétány és kerékpárút megvalósítása, a közparkok állandó fenntartása. Környezeti szempontból megvalósítandó a település építészeti és infrastrukturális felújítása, korszerűsítése.

Településfejlesztési alapelvek

Martfű településfejlesztési alapelvei az alábbiak:

A.) Fenntartható fejlődés

A fenntartható fejlődés az emberiség, az egyes emberek és társadalmak közvetlenül vagy a gazdaság révén szükségleteik kielégítése érdekében természetes környezetükből veszik el azokat a javakat, amelyeket a földi rendszer létezése óta felhalmozott. A fenntarthatóság biztosítása azt kívánja tőlünk, hogy a jelen és jövő generációk létfeltételeihez szükséges természeti és épített környezet minőségét, értékeit megőrizzük. Ettől a rendszertől az ember annyit és olyan körülmények között vehet el, hogy ne sértse saját létkielégítésének jövőbeli esélyeit. A fenntartható fejlődés célja mindezek értelmében az emberi társadalom fenntartása. Ebben a feladatban a környezet feltételként jelenik meg, amely azt jelenti, hogy addig a mértékig használhatjuk természetes környezetünk erőforrásait, amíg nem sértjük annak megújulási lehetőségét. A gazdaság a társadalom fenntartásának és ezen keresztül a környezet használatának eszköze. Ezt az eszközt bölcsen, a társadalom hasznára, a környezet sérelme nélkül kell használnunk.

A klímaváltozás kockázata két módon jut érvényre: egyfelől visszafordíthatatlan vagy csak igen nagy erőfeszítésekkel korrigálható veszteségeket okoz (emberi egészségkárosodás/többlethalálozás, pótolhatatlan biodiverzitás csökkenése, módosuló hidrológiai ciklus stb.), másfelől tekintélyes anyagi erőforrásokat (védekező, helyreállító tevékenységek növekvő ráfordításai) von el a további fejlődéstől-fejlesztésektől. Ezért a növekvő klímaváltozás korunk egyik legfenyegetőbb, un. fenntarthatatlan folyamata. A klímaváltozás elleni védekezés, valamint az ahhoz történő kényszerű alkalmazkodás egyik leghatékonyabb rendezőelve a manapság világszerte és hazánkban is egyre nagyobb figyelmet keltő fenntartható fejlődés (a továbbiakban: FF) gyakorlata.

A fenntartható fejlődés, olyan fejlődési-fejlesztési folyamatok együttese, amely az életminőség hosszú távú, egyenletesen biztosítható javulását szolgálja az adott ökológiai keretek között. Ezért a természeti erőforrásokkal, a környezettel való fenntartható

gazdálkodásnak együtt kell érvényesülnie a jólét elérését, megtartását elősegítő gazdasági fejlődéssel, valamint a szociális esélyegyenlőség folyamatos növelésével - a FF fogalmában tehát a gazdasági, társadalmi fejlődést egységben kell értelmezni az ökológiai fenntarthatósággal (Szlávik 2004). Mára a fenntarthatóság jelentősége a nemzetközi és nemzeti intézmények célkitűző és tervező-stratégiai tevékenységében olyan domináns szerepet tölt be, hogy joggal említhetjük a XXI. század elejének „civilizációs fordulataként”.

Az EU a tagállamok mellett felkért társult országokat is, hogy az EU stratégiával összhangban készítsék el saját stratégiájukat. A Bizottság a fenntartható fejlődés stratégiáját meghatározó alapelvekről szóló, 2005-ben született deklarációja szerint az Unió elkötelezett a fenntartható fejlődés mellett, amely minden politikáját és cselekedetét meghatározza. Az Unió megújított Fenntartható Fejlődés Stratégiájának jóváhagyása a 2006. júniusi Európai Tanács napirendjén szerepelt.

1992-ben Rio de Janeiróban rendezett ENSZ Környezet és Fejlődés Konferencián elfogadott „Agenda 21” program („LA 21”) értékelése kapcsán fogalmazódott meg a fenntartható fejlődés helyi, lokális programja.

Ezzel a modellel - általános „receptúrával” - a cél az, hogy elveket (vezérfonalat) fogalmazzon meg a helyi önkormányzat(ok), valamint a helyi lakosok, közösségek számára a fenntarthatóság tennivalóinak, helyi programjának kidolgozása, megvalósítása érdekében.

A „Local Agenda 21” program az általános érvényű fenntartható fejlődés konkrét, gyakorlati megvalósítását a helyi adottságok, érdekek alapján, az önkormányzat és a helyi lakosok, közösségek széleskörű együtt munkálkodásával javasolja folytatni. Az alapfeladat itt a helyi hatáskörben befolyásolható fejlődés (beruházások, fejlesztések, felújítások, intézkedések, szabályozás stb.) olyan irányú alakítása, amely mind jobban előtérbe helyezi „a helybeni” életminőség, környezeti állapot javítását, valamint a helyi erőforrások - talaj, vízkészlet, energia, emberi- és jövedelemtermelő erőforrások stb.- tartamos, azaz nem kimerítő kiaknázását. További fontos elvárás, hogy valamennyi nem helyi erőforrásra támaszkodó, de helyi felhasználásban szerepet játszó beruházó-fejlesztő, termelő-szolgáltató- és fogyasztó törekedjen a fenntarthatóságot figyelembe vevő megoldások, eljárások igénybe vételére, szokások kialakítására. Ennek megvalósíthatóságát a megfelelő politikai akarat megléte és helyi társadalmi-közösségi kultúra jellege együttesen szabja meg és egy racionális tervezési folyamat útján kimunkált stratégia foglalja rendezett keretbe.

A Fenntartható Fejlődés Nemzeti Stratégia (FFNS) globális összefüggéseket is tükröző, nemzeti szintű prioritásai és fókuszai - az előzőekkel is összefüggésben - a következők:

- a gazdaság anyag- és energiaigényességének racionalizálása;
- a fenntarthatatlan társadalmi folyamatok kezelése és szabályozása;
- környezeti rendszerek fenntartható hasznosítása.

A bemutatott elvek alapján Martfű Város Önkormányzata elkészítette a Környezeti Fenntarthatósági Tervét, azért hogy települési szinten hozzájáruljon a természeti és épített környezet védelméhez, a környezeti erőforrások fenntartásához és, hogy a helyi programokat dolgozzon ki, illetve az ezzel kapcsolatos tennivalókat, a helyi problémákra alapozva.

B.) Fenntartható növekedés: Környezetileg fenntartható növekedés elősegítése, amely elsősorban a meglévő erőforrások hatékonyabb felhasználását, a környezetbarát településfejlesztést segíti. Ennek a legfőbb elemei a következők:

- A település fejlesztési koncepciója a klímabarát növekedést alapelvnek tekinti. Bármilyen fejlesztés is valósul meg a jövőben, az bizonyíthatóan járuljon hozzá a fenntartható fejlődéshez, csökkentse a környezeti terhelést.
- Fenntartható építés alkalmazása a településfejlesztés során.
- Környezetbarát iparfejlesztés a gazdaságfejlesztés kapcsán.

- A külterületi mezőgazdasághoz, állattenyésztéshez kapcsolódó telepek energetikai fejlesztése
- Energiahatékonysági beruházások támogatása
- Megújuló energia alkalmazása

A fenntartható társadalom és gazdaság elveinek megvalósítására törekedni a lehetőségekhez mérten az egyes fejlesztési projekteken.

C.) Egységes növekedés: Martfű fejlesztése során kiemelt szempont a területileg egységes társadalmi, gazdasági fejlődés elve. A fejlesztések során figyelembe kell venni az eltérő fejlettségű és adottságú településrészek kiegyensúlyozott fejlesztését. A területi kohézió, a hátrányok mérséklése olyan alapelvek, amelyek lehetővé teszik, hogy a település elkülönülő részei ne ellentmondásosan, hanem tudatosan és egyenlő mértékben fejlődjenek. Az egységes növekedés érdekében a két településrész közé beékelődő városközpont fejlesztése kiemelt cél.

D.) Versenyképes fejlődés: A településfejlesztése során kiemelten kell azokra a területekre, helyzeti előnyökre figyelni, ahol Martfű városnak versenyelőnyei vannak. Elsősorban az ipar és a hozzá kapcsolódó szolgáltatás, valamint a turizmus és rekreáció fejlesztését kell előtérbe helyezni. Ezeknek a területeknek a fejlesztésével biztosítható, hogy stabilizálódjanak és kibontakozzanak a település tartós versenyelőnyei. Kiemelt hangsúlyt kell kapnia a gyógyhellyé minősítésnek és a gyógyászzal egybekötött gyógyturizmusnak. Ezeknek a területeknek a kiaknázatlan lehetőségeit kell a jövőben hasznosítani és ezen területek versenyképes fejlesztésének pozicionálása a jövő záloga.

E.) Integrált fejlődés: Az integrált megközelítés egyszerre tartalmazza a fizikai és az ágazati szemléletet. Az integrált fejlesztési szemlélet alapján olyan fejlesztésekre van szükség, amelyek egyszerre járulnak hozzá a település fizikai, társadalmi, gazdasági, környezeti és műszaki környezetének fejlődéséhez. A pontszerű fejlesztések helyett, a komplex, egymással hatással bíró fejlesztéseket kell előtérbe helyezni. Az integrált fejlesztési szemlélet része, hogy a településfejlesztési politikában az önkormányzati fejlesztések ösztönzik a magánérő, magántőke mobilizálását.

F.) Esélyegyenlőség és társadalmi szolidaritás biztosítása: Martfű fejlesztési elképzelései kapcsán törekedni kell az esélyegyenlőség biztosítására, mely alapján a településen élő különböző társadalmi osztályok és rétegek is egyenlő módon, egységesen részesülhessenek a fejlesztés eredményeiben. A társadalmilag alacsonyabb jövedelemmel rendelkező réteg segítése érdekében a fejlesztés eszközeivel is biztosítani kell a társadalmi szolidaritást.

A település stratégiai célkitűzései:

- *Minőségi társadalmi környezet kialakítása;*
- *Versenyképes fenntartható gazdasági fejlődés biztosítása.*

A minőségi társadalmi környezet kialakítása alapvető stratégiai cél a település számára. Ebben a stratégiai célban megfogalmazódik egyrészt a tiszta, élhető környezet iránti igény, másrészt a település jellegét őrző, hagyományait tisztelő településkép megvalósítási törekvése. A társadalmi környezet minőségét emeli a szabadidős tevékenységek felértékelődése, melyekhez a település megfelelő körülményeket kíván biztosítani. Ugyanakkor idetartozik a magas színvonalú települési infrastruktúra beleértve a közlekedési-, közműves és intézményi hálózatot is. A település közbiztonságának növelése is a minőségi társadalmi környezet kialakítását szolgálja.

A versenyképes fenntartható gazdasági fejlődés stratégiai cél magába foglalja a természeti erőforrásokkal történő racionális gazdálkodást, az ezzel párhuzamos gazdasági fejlődést, és e kettőt együttesen: a település hosszú távon versenyképességének növelését. A fenntartható fejlődés egy olyan fejlődési forma, ami úgy elégíti ki a jelen nemzedék igényeit, hogy az ne akadályozza a jövő generációt saját igényeik kielégítésében.

Mind a természeti környezet sérülékenysége, mind pedig a megváltozott fogyasztói igények azt indokolják, hogy Martfű hosszú távon számoljon a környezetkímélő gazdasági fejlődéssel. Ez természetesen egyaránt vonatkozik valamennyi gazdasági ágazatra, beleértve az ipari területeken tervezett fejlesztéseket, vagy akár a mezőgazdasági szektorban történő fejlesztéseket.

Martfű településfejlesztési koncepciója átfogó fejlesztési célokat határoz meg, amelyek hozzájárulnak a jövőképpen megfogalmazottak realizálódásához. Az átfogó célok kijelöli a város legfontosabb gazdasági, társadalmi, környezeti, műszaki kihívásokra adott válaszait, pozicionálja Martfűt és kijelöli a legfőbb hosszútávon megvalósítandó céljait. A város jövőképeének legfőbb alkotóelemei, pillérei az átfogó célok.

VERTIKÁLIS CÉLOK					
	ÁTFOGÓ CÉLOK				
	Ipari település	Élhető város	Energiatudatos település	Kistérségi centrum	Gyógyhely
Társadalmi átfogó cél	Munkahely megőrzéssel, új munkahely teremtéssel népesség növelése	Népességmegtartás Népesség növelés	Civil társadalom energiatudatos fogyasztóvá tétele	Civil, kulturális szerveződések erősítése	Gyógyturizmus fejlesztés
Gazdasági átfogó cél	Új vállalkozások támogatása	Munkahely teremtés	Energiafelhasználás optimalizálása	Gazdasági szakember képzés	Szolgáltatói szektor fejlesztése
	Vállalkozói munkahelyteremtés	Vállalkozások ösztönzése			
Infrastrukturális átfogó cél	Utak építése	Megközelítés javítása	Napkollektor létesítésének támogatása	Oktatás tárgyi feltételeinek javítása	Megközelítés javítása
Környezeti átfogó cél	Környezetbarát ipari beruházás	Megfelelő életminőségű élettér	Egyedi ingatlanok hő- és hangszigetelése, energetikai korszerűsítés	Hatékony, összevont oktatási intézmények	Környezetminőség növelése
	Megújuló energia hasznosítása	Közterületek fejlesztése, zöldterületek fenntartása	Energiatakarékos közvilágítás	Környezeti kényszer csökkentése	Megújuló energia alkalmazása

Átfogó célok

A.) Ipari település

A nagy hagyományokkal rendelkező ipari üzemek termelési volumenének növelése, munkahelyteremtő beruházásai támogatása. Az ipari üzemek korszerű termék előállítását célzó, ahhoz kapcsolódó, kiegészítő termékgyártás létrehozása, amely által tovább stabilizálódik az adott iparág helyzete. A nagyiparra épülő beszállítói kisvállalkozások fejlesztése, újabb vállalkozások letelepedésének segítése. A meglévő ipari park és kijelölt ipari területek pozícióba hozása, és kiejánlása befektetési célra.

B.) Élhető város

A település célja a népességmegtartás, hosszú távon pedig a népességszám növekedése. A legnagyobb népességmegtartó erő a munkahely biztosítás, továbbá a megfelelő életminőségű élettér biztosítása. A munkahelyteremtés záloga a meglévő nagy ipari üzemek fejlesztése valamint versenyképes vállalkozások letelepedése, a munkaerő mobilitás fokozása, munkahely teremtéssel az elvándorlás csökkentése és a letelepedés ösztönzése. A munkaerőpiaci versenyképesség alapja a képzett munkaerő, az elsősorban munkaerő felvevő ágazatoknak megfelelő képzettségi szint elérése.

A település életterének javítása az esztétikus városkapu megteremtése, a településrészek összefűzése, közterületek fejlesztése, a zöldterületek fenntartása, a Tisza - parti sétány és hozzá kapcsolódó zöldterület rendezése. A közbiztonság növelése érdekében újabb térfigyelő kamerák felszerelése. Az élhető városhoz hozzátartozik a megfelelő színvonalú, rugalmasan működő intézményrendszer.

A településszerkezet fejlesztése a városháza mögötti terület fejlesztésével, a városrészek összekapcsolásával.

A településkép javítása egyrészt a közterület rendezést, másrészt a lakóingatlanok állagmegóvását, felújítását, új építéseket is jelent.

Az élhető település társadalmi, kulturális összetartó erővel rendelkezik, melyekhez a helyi identitás és a helyben szerveződő programok, társadalmi események is hozzájárulnak.

C.) Energiatudatos település

A fenntartható fejlődés keretén belül a település célkitűzése az energiafelhasználás optimalizálása, a megújuló energiahasználat elterjesztése. A már megújuló energiahasználatot rendelkező intézmények mellett további intézmény korszerűsítések. A település közvilágításának korszerűsítése, gazdaságosabb üzemmóddal, a színvonal megtartása vagy fejlesztése mellett. A társasházak és egyedi ingatlanok hőszigetelésének és energetikai korszerűsítésének népszerűsítése, továbbá komplex energiahatékonysági beruházás megvalósítása.

D.) Kistérségi centrum

Martfű város ipari üzeimeivel és a meglévő közszolgáltatásokkal, közigazgatási szerepkörrel a környező kisebb települések kistérségi centruma. A környező települések egyes intézményei közösek, és mintegy központi szerepet tölt be a település a kistérségen belül. Az intézményhálózat további fejlesztése, a központosítás elengedhetetlen. Az oktatási intézmények összevonása, fenntartásilag hatékony oktatási létesítmények megvalósítása kiemelt cél. Az oktatás tárgyi feltételeinek javítása, a XXI. századi oktatási színvonal elérése

a mikro térségi társulás keretein belül érhető el. A helyi és környékbeli civil kulturális szerveződések, közösségek erősítése a kistérségi pozíciót támogatják. A kistérségi települések sportolási, kulturális igényeinek biztosítása a térség szempontjából jelentős közintézményekkel együtt valósítható meg.

E.) Gyógyhely

Martfű város egyik legdinamikusabban fejlődő ágazata a turizmus. A meglévő gyógyfürdőre és szállodára valamint nemzetközi kempingre alapozott turizmus fejlesztésének újabb állomása Martfű gyógyhellyé nyilvánítása, mely a gyógyturizmust előtérbe helyezi. A gyógyhellyé nyilvánítással a gyógyászathoz kapcsolódó szolgáltatások megvalósulhatnak. A gyógyhelyhez kapcsolódó fejlesztések a komplex turisztikai kínálatra is hatással vannak, kiegészítik azt. A turisztikai területen, a Tisza - partján a természeti környezet közelsége a rekreációs fejlesztéseket motiválja.

Martfű településfejlesztési koncepciója átfogó fejlesztési célokat határoznak meg, amelyek hozzájárulnak a jövőképpen megfogalmazottak realizálódásához. Az átfogó célok kijelöli a város legfontosabb gazdasági, társadalmi, környezeti, műszaki kihívásokra adott válaszait, pozicionálja Martfűt és kijelöli a legfőbb hosszútávon megvalósítandó céljait. A város jövőképeinek legfőbb alkotóelemei, pillérei az átfogó célok.

2.2. A terv, illetve program összefüggése más releváns tervekkel, illetve programokkal

A településrendezési terv és az azt megalapozó településfejlesztési koncepció készítése során figyelembe lettek véve mindazon hatályos magasabbrendű tervek, koncepciók, melyek a településrendezés szempontjából kötelezően figyelembe veendők.

A módosított Országos Területrendezési Terv a település közigazgatási területét érintő előírásai, a térségi területfelhasználási kategóriák, valamint országos övezetek figyelembe lettek véve, azok vonatkozó szigorító előírásai a helyi építési szabályzatba beépítésre kerültek. Fenti magasabbrendű tervhez való igazodás, a településszerkezeti terv 5. mellékleteként dokumentálva lett.

A jóváhagyott Jász - Nagykun- Szolnok Megyei Területrendezési Terv Martfű közigazgatási területét érintő térségi területfelhasználási kategóriái figyelembe lettek véve, valamint külön munkarészben számszaki igazolással dokumentálva a településrendezési terv készítése során az ahhoz való igazodás. Az MTrT által meghatározott fejlesztések, mind területfelhasználás, mind infrastruktúra területén a tervben ábrázolásra kerültek.

Martfű Városra vonatkozóan az alábbi tervek, koncepciók lettek figyelembe véve a környezeti értékelés során.

- országos szinten: Országos Területfejlesztési Konceptió, Országos Területrendezési Terv, Új Magyarország Fejlesztési Terv, Új Magyarország Vidékfejlesztési Stratégiai Terv, Nemzeti Környezetvédelmi Program, Nemzeti természetvédelmi Alapterv, Vásárhelyi terv továbbfejlesztése, Nemzeti Agrár Környezetvédelmi Program, Országos Hulladékgazdálkodási Terv, Magyarország Területrendezési Terve
- regionális és megyei szinten: Megyei Területrendezési Terv, Megyei Közlekedésfejlesztési Konceptió, Megyei Turisztikai, Hulladékgazdálkodási Konceptió, Észak-Alföldi Régió Területi Hulladékgazdálkodási Terve, Közép – Tisza – Vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség Környezetállapot értékelés
- kistérségi és települési szinten: Szolnoki kistérség agrárstruktúra- és vidékfejlesztési, környezetvédelmi programjai, települési hulladékgazdálkodási terv

Magasabb szintű tervekben szereplő környezetalakítási elképzelések	Martfű településrendezési eszközeiben és a környezeti értékelésben szerepeltetése
Természeti elemek, természeti területek, természeti értékek és természeti erőforrások megőrzése	Lehatárolásra és szabályozásra kerültek a természeti területek (Tisza folyó és hullámtere), az országos és helyi jelentőségű védett területek, a NATURA 2000 természetmegőrzési területek. Ezen területekre a helyi építési szabályzat, az országos elképzelésekkel összhangban külön szigorító intézkedéseket tartalmaz.
A természet megismerésére irányuló ökoturizmus fejlesztése, a hálózati rendszerek kialakítása	A természetjáró turizmus részére a terv előtérbe helyezi a kerékpárutak és gyalogutak kialakítását és kijelölt kerékpárutat tervez a Tisza töltésre.
Szelektív hulladékkezelés elősegítése	Bevezetésre kerül a lakossági szelektív hulladékgyűjtés zsákos formában, szervezett elszállítással. A meglévő szelektív gyűjtőkön túl egyéb hulladékfrakciók külön gyűjtése, továbbá a veszélyesnek minősülő hulladékok (pl: elem, fénycső stb) külön gyűjtése.
Levegő-, por-, zajszennyezés mérséklése	A környezeti károsító tényezők mérséklését nagyban elősegítené az ipari üzemek technológiai fejlesztése. A nagyobb forgalmú utak mellett teljes fasorokkal csökkenthető a környezetterhelés. A porszennyezést mérsékelné a burkolattal nem rendelkező utak burkolása mind kül- mind belterületen.
Csatornázás és szennyvíztisztítás	A településen a szennyvízcsatorna hálózat teljesen kiépült. A település célkitűzése a szennyvízcsatorna hálózatra történő rácsatlakozás 100%-os szintjének elérése. Távolati elképzelés a belterületen lévő szennyvíztisztító külterületre történő kihelyezése, melyet a településrendezési terv tartalmaz.
Településközpont értékőrző megújítása	A település törekvése a település központi részén lévő Bata-lakótelep értékőrző felújítása, a védelem alatt álló épületek tervszerű felújítása. További célkitűzés az új városközpont körüli területek beépítésével városias településközpont megteremtése. A településközpont egységes zöldfelületeinek rendezése. A védelem alatt álló művelődési ház teljes felújítása.
Levegőtisztaság védelem	A levegő tisztaság védelme érdekében a légszennyezések csökkentése, a füst és égéstermék kibocsátás minimalizálása, az ipari légszennyezés technológiai fejlesztéssel történő csökkentése, a kertekben történő növényi hulladék égetés helyett a komposztálás elterjesztése. A vegyes tüzelés visszaszorítása, a szénrel történő fűtés helyett a fa és vezetékes gázzal történő fűtés elterjesztése.
Víz minőségvédelme	A felszíni víz (Tisza folyó), a csatornák területe. Mint vízgazdálkodási terület szabályozott a rendezési tervben, ahol beépítésre szánt terület nem jelölhető ki.

Talajvédelem	Talajvédelem érdekében a már bezárt települési hulladéklerakó rekultivációja megtörtént, jelenleg a monitoring szakasz történik. A terület újrahasznosításaként napelempark tervezett.
Natura 2000 terület	A településrendezési tervben lehatárolásra kerültek a Natura 2000 európai közösségi jelentőségű természetmegőrzési területek, továbbá ábrázolásra kerültek a Natura 2000 területek pontosításával kijelölt területek a 14/2010 (V.11.) KvVM rendelet szerint.
Települési környezetminőség javítása	A település központi részén a Bata – lakótelep felújítása környezetminőségi javulást eredményez, melynek során megújulnak egyes épületek és zöldterületek, valamint egységes zöldfelületi rendszer jön létre. A Martfői termálfürdő körül lehatárolásra került a gyógyhely. Fontos a Vízkeret irányelv egyik alapvének a betartása, mégpedig a vizek helyben tartása. A csapadékvizek akár egyénileg történő hasznosítása (locsolás, előtisztítás után szürke vízként történő hasznosítása az épületben, pl: WC öblítés), vagy a települési csapadékvíz összegyűjtése egy jóléti tóba.

A fent említett tervekben, programokban Martfű városra vonatkozó fejlesztési elképzelésekkel összhangban áll a település fejlesztési elképzelése, valamint a magasabbrendű tervek regionális, térségi fejlesztései megjelennek a település településrendezési tervében.

A település tervezett rendezési folyamatai illeszkednek a kistérségi, illetve a megyei elképzelésekhez, figyelembe veszik az érintett államigazgatási szervek illetve szakhatóságok javaslatait, vonatkozó előírásokat. A tervezett javaslatok során az EU által preferált programokhoz való csatlakozás lehetősége biztosításra került.

2.3. A változatok közötti választás indokai, a választást alátámasztó vizsgálat rövid leírása.

Fent említett tervek olyan alternatívákat, melynek választásában a településrendezési terv jogszabály szerint állást foglalhat nincs.

3. A terv, illetve a program valamint a változatok megvalósítása környezeti hatásainak, következményeinek feltárása

A vizsgálatok elsődleges célja, hogy feltárja a terv céljai közötti összehangoltságot, feltárja az esetleges ellentmondásokat, vizsgálja a célok közötti belső kapcsolatokat. A kapcsolatok feltárásából jól láthatók a célok egymásra hatásának azon kritikus pontjai, amelyek erősíthetők, vagy éppen gyengíthetők egymást a terv érvénybe lépése, alkalmazása során.

3.1. A terv, illetve program céljainak összevetése a terv, illetve program szempontjából releváns nemzetközi, közösségi, országos, vagy helyi szinten kitűzött környezeti- és természetvédelmi célokkal

Magyarországon az első környezetvédelmi törvény 1976-ban született, de hatása a törvény keretjellege miatt korlátozott volt. A környezetvédelem társadalmi üggyé válása hazánkban az 1980-as évek második felére tehető.

Több éves szakmai vita után a Magyar Országgyűlés 1995-ben fogadta el a környezetvédelmének általános szabályairól szóló új törvényt (1995. évi LIII. törvény), mely a már meglévő hazai tervezési rendszerek (területrendezés, területfejlesztés, településrendezés, településfejlesztés, stb.) mellett egy új típusú tervezés alapjainak a megteremtését irányozza elő.

A Nemzeti Környezetvédelmi Program kidolgozásának részletes előírásait a törvény rögzíti. Ennek alapján az Országgyűlés 83/1997. (IX. 26.) határozata rendelkezett az 1997-2002 közötti időszakra szóló első Nemzeti Környezetvédelmi Programról (továbbiakban NKP-I), és tudomásul vette a megvalósításának általános tervét. A végrehajtás éves intézkedéseit kormányhatározatok hagyták jóvá.

A 2003–2008 közötti időszakra szóló második Nemzeti Környezetvédelmi Program (továbbiakban NKP-II) kidolgozásának alappilléret az NKP-I végrehajtása során felhalmozott tapasztalatok alkotják. Az NKP-I alapvető feladatát teljesítette: kijelölte a magyar környezetpolitika célkitűzéseit és cselekvési irányait, valamint felvázolt egy beavatkozási tervrendszert.

Az NKP-II kidolgozása a legfontosabb hazai és nemzetközi környezetpolitikai alapelvek figyelembevételével történt. Ezen alapelvek három csoportot képeznek:

- A környezetvédelemben mára már hagyományosnak tekintett alapelvek (pl. az elővigyázatosság, a megelőzés, a helyreállítás, a felelősség, az együttműködés, a tájékoztatás, a nyilvánosság és a szennyező fizet elve).
- A fejlett országok környezeti tevékenysége alapján számunkra példaértékűnek tekinthető további alapelvek (a megosztott felelősség; az átláthatóság biztosítása a tervezés, döntéshozás, finanszírozás, megvalósítás és ellenőrzés során; kiszámíthatóság a szabályozásban és a finanszírozásban; számonkérhetőség, világos célok, mérhető teljesítmények; partnerség, szubszidiaritás, addicionalitás, többszörös hasznú intézkedések).
- A legátfogóbb elvek sorába a fenntartható fejlődés alapelvei tartoznak. Ezek részletes kifejtését a Fenntartható Fejlődés Nemzeti Stratégiája tartalmazza. Az alapelveket az NKP-II végrehajtása során is érvényesíteni kell, ezzel is elősegítve a fenntartható fejlődés irányába történő átmenet társadalmi, gazdasági és környezeti feltételeinek kialakítását.

A 2000. évi hulladékgazdálkodási törvény előírta az Országos Hulladékgazdálkodási Terv (OHT) elkészítését.

A hulladékgazdálkodási tervek részletes tartalmi követelményei alapján, valamint a 2008 végéig hatályos OHT alapján a regionális részeket készítő környezetvédelmi felügyelőségeknek 2003. szeptember közepéig, a településeknek és a rendelet hatálya alá tartozó településeknek és a jelentős mennyiségű hulladékot termelő cégeknek 2004. augusztus elejéig el kell készíteniük saját helyi illetve egyedi hulladékgazdálkodási terveiket.

Martfű készülő településrendezési eszközeinek céljaival való összevetés:

Hagyományos alapelvek: az elővigyázatosság, a megelőzés, a helyreállítás, a felelősség, az együttműködés, a tájékoztatás, a nyilvánosság és a szennyező fizet elve. Martfű településrendezési eszközeiben a fejlesztési területek kijelölése során figyelembe vételre került az elővigyázatosság, mely az esetleges havaria helyzetek elkerülésére a magasabb szintű jogszabályi kötelezettségek betartását biztosítja. Ennek érdekében a Tisza árterületén olyan fejlesztések nem lettek kijelölve, melyet egy esetleges árvíz, árvízi helyzet veszélyeztethet. Ennek érdekében az árvízvédelmi töltés és a Tisza folyó medre közötti területek korlátozottan beépíthetőek, az elsődleges vízügyi érdeknek érvényesülnie kell. A megelőzés és helyreállítás elve a környezetvédelmi szempontból esetleges káros folyamatok megakadályozását szolgálja, így például a lezárt hulladéklerakót rekultiváció befejezését követően különleges, megújuló energiaforrások hasznosításának céljára szolgáló területként jelöli. A felelősség elve alapján a magasabb szintű jogszabályok, tervezési segédletek a tervezés során figyelembe vételre kerültek. Az együttműködés kapcsán a szomszédos önkormányzatok a településrendezési eszközök készítésének előzetes és véleményezési folyamatába bevonásra kerültek, véleményt nyilváníthatnak. A tájékoztatás és a nyilvánosság elve alapján az önkormányzat partnerségi rendelte és a vonatkozó magasabb szintű rendeletek alapján történt és történik a partnerek tájékoztatása, vélemény- nyilvánítási lehetősége figyelembe véve a hatályos járványügyi intézkedéseket is. A szennyező fizet elve egy alapvetés, mely a mindenkori végrehajtás során kerül előtérbe.

3.2. Környezetvédelmi célok és szempontok megjelenése illetve figyelembevétele a tervben, illetve programban

A fejlesztési célok jelentős része a helyi komfortfokozat növelése mellett környezetvédelmi célokat is szolgál (pl.: közműfejlesztések). A szabályozás során a hatályban lévő jogszabályok, illetve a környezetvédelmi hatóság által javasolt előírások betartása a cél; továbbá a magasabb szintű tervek, programok, környezetvédelmi javaslatok is figyelembe lettek véve.

Környezeti problémák és okozott környezeti következmények

Probléma	Problémás állapot	Következmény	Megoldás
Természeti, környezeti elemek fenntartható használata	Légszennyező anyagok kibocsátása	Károsodik a talaj, a növényzet, az élővilág. Emberre káros hatások	Az ipari pontforrásoknál technológiai fejlesztéssel a légszennyező anyagok kibocsátási határértékének csökkentése, országos út, a települési utak és mezőgazdasági főfeltároló utak mentén védőfásítás, a hiányzó faegyedek pótlása.
Természeti, környezeti elemek fenntartható használata	Szennyezett talajok, a volt hulladéklerakó helyén	Talajvíz és talaj szennyezése	Hulladéklerakó rekultivációja megtörtént, az utógondozás után, megújuló energia hasznosítási területként újrahasznosítás
Helyi védelem alatt álló épületek, építmények megőrzése	Település- és kulturális, valamint építészeti értékek átalakulása	A helyileg védett művi értékek pusztulnak, megsemmisülnek, nem megfelelő felújítás, korszerűsítés esetén jellegüket elvesztik	A településképi védelem alatt álló Bata – lakótelepen értékőrző felújítás
A meglévő értékek hosszútávú fenntartása,	Település- és kulturális, valamint építészeti értékek	A település jellemző, egyedi vonásainak eltűnése, a	Helyileg ösztönözni a településképi arculat

megőrzése	eltűnése	települési környezet átalakulása.	megőrzését, a településképi védelem alá helyezett épületek, építmények időszakos felülvizsgálata. A helyi rendelet végrehajtásáról gondoskodni.
A helyi közösségek fennmaradásának, az emberhez méltó élet feltételeinek biztosítása	Csökken a lakosok lokálpatriotizmusa. A mobilitás növekedésével, a városiasodó életmóddal kapcsolatosan csökken a lakosság települési környezete iránti felelősségérzet.	A környezet iránti felelősség csak a tulajdon határáig terjed. A táj- a település iránti felelősség megszűnik, a kapcsolat gyengül	Helyi hagyományőrző rendezvényekkel, programokkal a helyi közösségek, lakosok település szeretete, lokálpatriotizmusa növekszik.

A vizsgálatok elsődleges célja, hogy feltárja a terv céljai közötti összehangoltságot, feltárja az esetleges ellentmondásokat, vizsgálja a célok közötti belső kapcsolatokat. A kapcsolatok feltárásából jól láthatók a célok egymásra hatásának azon kritikus pontjai, amelyek erősíthetők, vagy éppen gyengíthetők egymást a terv érvénybe lépése, alkalmazása során.

A terv megvalósulása esetén környezeti hatást kiváltó tényezők, tervi elemek és az általuk hatást kiváltó tényezők, illetve ezek fenntarthatóságra gyakorolt hatása

Területfelhasználási kategóriák, övezetek, építési övezetek, infrastruktúra elemek övezeti típusonként	Hatótényező	Fenntarthatóságra gyakorolt hatás	Hatás jelleg +/-
Kijelölt iparterület megszüntetése	Beépítésre nem szánt területként kerül kijelölésre, a mezőgazdasági szántóterületek védelme megvalósul	Megszűnik az ipari területkijelölés a jóminőségű mezőgazdasági területeken, élőhely megmaradás, fenntartás	+/+
Új ipari gazdasági terület kijelölése a Növényolajgyár mellett	Növekszik a beépítésre szánt terület, amely infrastruktúra fejlesztést igényel	Területfoglalás, külterületi mezőgazdasági terület megszűnése, a területeken részleges élőhely megszűnés	+/-
Ipari, gazdasági terület kijelölése a Növényolajgyártól északra, meglévő út mellett	Növekszik a beépítésre szánt terület, amely infrastruktúra fejlesztést igényel	Területfoglalás, külterületi mezőgazdasági terület megszűnése, a területeken részleges élőhely megszűnés	+/-
Kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület kijelölése a belterületen a vasútállomás mellett	Növekszik a beépítésre szánt terület	Területfoglalás, jelenleg alulhasznosított területek részleges csökkenése, élőhely fenntartás	+/+
Hévígáztározó üzemeltetési terület kijelölése használat szerint	Növekszik a beépítésre szánt terület	A területhasználat szerinti besorolás, élőhely fenntartással	+/+
Különleges megújuló energiaforrások hasznosítási céljára szolgáló terület	Nem nő a beépítésre szánt terület	Hulladéklerakó rekultivációját követően, a korábbi tervben szereplő erdőszítés helyett megújuló	-/+

		energiahasznosítási terület kijelölése, élőhely fenntartással, valamint figyelemmel a lezárt hulladéklerakóra	
Tervezett kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület a belterületen	Beépítésre szánt területen nem jár új beépítésre szánt terület kijelölésével, infrastruktúra fejlesztést igényel.	Területfoglalás, élőhely fenntartással, zöldterület rendezéssel	-/+
Tervezett különleges beépítésre nem szánt temető terület	jogszabályi harmonizáció	jogszabályi harmonizáció	0/0
Töltés kijelölése	jogszabályi harmonizáció	jogszabályi harmonizáció	0/0
Tervezett beépítésre szánt rekreációs terület	Alulhasznosított terület rendezése, nagy zöldfelülettel, jóléti tó létrehozásával a meglévő élővilág védelmével	Élőhely fenntartás, zöldterület rendezés, jóléti tó kialakítás, környezetminőség javítása	+/+
Tervezett vízgazdálkodási terület, csatorna területek	jogszabályi harmonizáció	jogszabályi harmonizáció	0/0
Tervezett vízgazdálkodási terület, vízműutak	jogszabályi harmonizáció	jogszabályi harmonizáció	0/0
Különleges szennyvíztisztító (ipari) kijelölés	jogszabályi harmonizáció	jogszabályi harmonizáció	0/0
Általános mezőgazdasági területre visszaminősítés	Kijelölt iparterület visszaminősítéssel, a földvédelem és az élővilág védelem megvalósul	A termőföld védelem biztosított, az élőhely fenntartás megvalósul	+/+
Kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület kijelölése (külsőterületi transzformátor telepek)	A tényleges területhasználatnak megfelelő kijelölés	A jelenlegi területhasználatról nincs eltérés	0/0
Ártéri általános mezőgazdasági terület kijelölése	jogszabályi harmonizáció	jogszabályi harmonizáció	0/0
Ártéri védelmi erdő terület kijelölése	jogszabályi harmonizáció	jogszabályi harmonizáció	0/0
Vízgazdálkodási üzemi terület kijelölése	jogszabályi harmonizáció	jogszabályi harmonizáció	0/0
Különleges mezőgazdasági üzemi terület kijelölése	jogszabályi harmonizáció	jogszabályi harmonizáció	0/0
Tervezett gazdasági erdőterületek	tényleges használatnak megfelelő besorolás	nincs területfoglalás, az élőhely fenntartás biztosított	+/+
Tervezett védelmi erdőterület	az új beépítésre szánt területek kompenzációs területe	az élőhely fenntartás biztosított, a környezeti állapot javul	+/+
Tervezett általános mezőgazdasági területek	tényleges használatnak megfelelő besorolás	nincs területfoglalás, az élőhely fenntartás biztosított	+/+
Tervezett különleges beépítésre nem szánt szabadidős terület	nagy zöldterülettel rendelkező terület	A szomszédos területtel való elválasztást területen belüli véderdősáv biztosítja. Élőhely fenntartás	0/+

<i>Vízgazdálkodási turisztikai terület kijelölése (záró szakmai véleményezés során kijelölt változás)</i>	<i>nagyvízi meder figyelembevételével a tényleges használat szerinti besorolás</i>	<i>Biztosítja a nagyvízi meder megőrzését. Környezetre pozitív hatással bíró fejlesztés</i>	+/+
Vízgazdálkodási folyó (Tisza) terület	jogszabályi harmonizáció	jogszabályi harmonizáció	0/0
Vízgazdálkodási, csatorna terület	jogszabályi harmonizáció	jogszabályi harmonizáció	0/0
Tervezett közúti közlekedési terület	infrastruktúra fejlesztés	kismértékű területfoglalás	-/0
Tervezett, zöldterület, közpark	közpark kijelölése	kondicionáló hatású zöldterület jön létre	+/+
Tervezett, különleges garázstelep	jogszabályi harmonizáció	jogszabályi harmonizáció	0/0
Tervezett kerékpárutak	infrastruktúra fejlesztés	kismértékű területfoglalás	-/0

Belterületi vízellátás

Martfű város vízellátást a Bácsvíz Zrt. biztosítja. A település központjában, a Munkácsy úton lévő vízmű 6 db mélyfúrású kúttal rendelkezik, melyből 4 db üzemel és 2 db tartalék.

Az újabb vezetékek KM PVC anyagúak, míg a régebbiek között többnyire azbesztcement, néhol öntöttvas is található.

Martfű vízmű telepén új tisztítási technológia, az 5-ös számú kút mellett egy nagyhozamú tartalékkút, a városi vízhálózatban 600 m hosszon új körvezeték megépítése, mosatási csomópontok, tolózar- és bekötővezetékek cserélése valósul meg idén a KEOP 1.3.0/2F/09-2011-0002 azonosító számú „Tiszazug Ivóvízminőség-javító Projekt” keretén belül.

Martfű város két hévízkúttal rendelkezik. Az 1100 m talpmélységű kútra telepített vízmű rendeltetése a strandfürdő ellátása és létesítmények fűtése. A strandfürdő hidegvíz-igényét egy 70 m talpmélységű kútból elégítik ki.

Külterületi vízellátás

A jelentősebb külterületi iparterlepek és majorok vízszerzése, vízellátása a következő:

- *Cipőgyári iparterület*
A Cipőgyár vízellátását a településtől függetlenül, külön vízműről biztosítják.
- *Növényolajgyár*
A martfűi növényolajgyár kétféle vízigényének (ivó- és ipari) megfelelően két vízellátó rendszert alakított ki a gyár területén.
- *Kövér major*
Vízellátása a városi ivóvízhálózatról biztosított.
- *Kalapos major*
A major saját vízellátó rendszerrel rendelkezik.
- *Paprikaörlő üzem (Juhászdűlő 2.)*
Vízigénye fűrt kúttal biztosított

Szennyvízelhelyezés és tisztítás

Martfű szennyvízcsatorna hálózata 62,9 km (amelyből csapadékvíz elvezetéssel egyesített hálózat 2,9 km). A szennyvíz gravitációs úton, két átemelő akna közbeiktatásával kerül a szennyvíztisztító telepre. A csatornahálózat állapota megfelelő.

A szennyvíztelep technológiája mechanikai és biológiai tisztításból áll, a szennyvíziszap víztelenítés után a kecskeméti komposztálóba kerül. A tisztított szennyvíz befogadója a Tisza.

A szennyvíztisztítást és a csatornahálózat üzemeltetést a Bácsvíz Zrt. látja le. A szennyvíztisztító telepen a tavalyi évben történt kis mértékű felújítás pl. a mechanikai tisztítást biztosító gépi rács felújítása, a levegőztető medencékben a levegőztető elemek elhasználódott membránjainak cseréje, az ülepítő medencékben az iszapkotrók átalakítása stb.

Vízrendezés, vízhasznosítás

Belterületi vízrendezés

Martfű bel- és külterülete a Cibakházi 65.a. belvízöblözetbe tartozik. A terület viszonylag magasabb fekvésű, így belvízveszély nem fenyegeti. A terület belvizeinek befogadója a K-i részen a Harangzugi I-c belvízcsatorna, D -en és Ny-on a cibakházi-martfűi belvíz főcsatorna, melyet leginkább Zsófia-halmi csatornaként ismernek. Ez a befogadója a belterületi csapadékvizeknek is.

Külterületi vízrendezés, vízhasznosítás

A külterület K-i részén a Harangzugi I-c belvízcsatorna gyűjti és vezeti le a csapadékvizet. A belvízelvezető hálózatok bővíthetők, a befogadó belvízcsatornák a többlet vízhozam elvezetésére alkalmasak.

Martfű külterületén két öntözőcsatorna található. Dk -en az Nk. XII-1-1. fűrtcsatorna, valamint É-on az Nk. X-2. fűrtfőcsatorna. Az Nk. X-2. fűrtfőcsatorna vízellátása a Nagykunsági-főcsatorna jobb parti töltésének 60+590 km –es szelvényből történik gravitációsan. (A Kengyel-laposi halastó vízellátása az Nk. X-2. fűrtfőcsatornáról biztosított.)

27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról jogszabály szerint: **Martfű az érzékeny felszín alatti vízminőség védelmi területen lévő települések közé tartozik.**

7. A vízjárási viszonyok javítása illetve vízkivételek, más víztestre történő átvezetések ökológiai hatásainak csökkentése
8. A víz hatékony felhasználását elősegítő műszaki intézkedések, az öntözés, az ipar, az energiatermelés és a háztartás területén
9. Vízár politikai intézkedések a költségmegtérülés alkalmazása érdekében a lakossági vízi szolgáltatás területén
10. Vízár politikai intézkedések a költségmegtérülés alkalmazása érdekében az ipari vízi szolgáltatás területén
11. Vízár politikai intézkedések a költségmegtérülés alkalmazása érdekében a mezőgazdasági vízi szolgáltatás területén
12. Mezőgazdasági tanácsadás vízvédelmi szemponttal kiegészített rendszere
13. Ivóvízbázisok védelmét szolgáló intézkedések (védőterületek, pufferzónák)
14. Kutatás, tudásbázis fejlesztés a bizonytalanság csökkentése érdekében
15. Elsőbbségi veszélyes anyagok kibocsátásának megszüntetése és elsőbbségi anyagok kibocsátásának csökkentése
16. Ipari szennyvíztisztítók korszerűsítése, bővítése
17. Talajerózióból és/vagy felszíni lefolyásból származó hordalék- és szennyezőanyag terhelés csökkentése
18. Inváziós, tájidegen fajok és betegségek terjedésének megelőzése és szabályozása
19. A rekreáció (beleértve a horgászatot is) káros hatásainak megelőzése és szabályozás
20. A halászat és egyéb olyan tevékenységek káros hatásainak megelőzése és szabályozása, amelyek állatok és növények eltávolításával járnak
21. Településekről, épített infrastruktúrából és közlekedésből származó szennyezések megelőzése és szabályozása
22. Erdészeti tevékenységből származó szennyezés megelőzése vagy ellenőrzése
23. A természetes vízviasszatartást elősegítő intézkedések
26. Halgazdasági hasznosítás káros hatásainak megelőzése és szabályozása
27. Termálvizek kezelése a vízfolyásokba történő bevezetés előtt
28. Hűtővizek felszíni vízbe történő bevezetésének szabályozása
29. Mezőgazdasági telepekről (állattartásból) származó terhelés csökkentése
30. Hordalék- és tápanyag-visszatartás felszíni befogadókba történő bevezetés előtt
31. Beszivárogtatás, visszasajtolás korszerűsítése, szabályozása
32. Nem vízigények kielégítését szolgáló felszín alatti vízelvonások szabályozása, a hatások enyhítése
33. Károsodott vízi és vizes és szárazföldi élőhelyek védelme a vízjárást befolyásoló hatásokkal szemben, az egyéb intézkedéseken felül
34. Károsodott vízi és vizes és szárazföldi élőhelyek védelme vízminőségi hatásokkal szemben, az egyéb intézkedéseken felül
35. Fürdőhelyek védelmét biztosító speciális intézkedések
36. Szakszerűtlenül kiképzett kutak ellenőrzése, rekonstrukciója, felszámolása
37. Balesetből származó szennyezések megelőzése

Levegőtisztaság és védelme

A Tisza Ipartelepen jelenleg 5 gazdasági társaság üzemeltetésében összesen 28 db pontforrás található, melyek hatályos üzemeltetési engedéllyel rendelkeznek.

Számuk a technológiai (gazdasági) változások függvényében változhat.

A pontforrások által kibocsátott főbb komponensek a következők:

- szilárd anyag,
- szerves anyagok (VOC 3C, 3B),

- CO,
- Nox,
- CO₂,
- ásványolaj gőzök (530)

A BUNGE Növényolajipari Rt. telepítése kedvező, a lakott területtől Északra kb. 2 km távolságra helyezkedik el. A technológiai és tüzelési eredetű levegőszennyező anyag kibocsátási komponensek a következők:

- kéndioxid;
- szénmonoxid;
- nitrogénoxidok;
- szilárd anyag tartalom.

Pontos értékek megadása azért nem történik, mivel ez évente változó. A fenti komponensek mérési eredményeinek nyilvántartása továbbá a környezetvédelmi hatóság felé benyújtandó adatszolgáltatási kötelezettség teljesítése az üzemeltető feladata

A lakossági tüzelési és közlekedési eredetű légszennyezés jelentéktelen (az épület 100 % -a be van kapcsolva a gázellátó hálózatba).

Martfű város Jász – Nagykun – Szolnok megye középső részén, Szolnok várostól Délre található. A környezettel lévő kapcsolatot a 442. számú Szolnok – Cserkeszőlő másodrendű főút biztosítja. A 442. sz. főút – a település főútja – részben a belterületen halad Észak – Dél irányba.

A város belterületén K – Ny –i. irányba szeli ketté a Martfű – Tiszaöldvár 4633. jelű országos mellékút mely korábban a 442. számú főút települési szakasza volt.

A település belterületének K –i. részét kettészeli a Martfű – Mezőhék 4627. jelű országos mellékút.

Martfű város közigazgatási területének határán a külterületi nagy iparterület mellett halad a 4629. jelű mellékút, mely forgalmának jelentős részét a gyártelepre irányuló közúti célforgalom (teherszállítás) jelenti.

A településen belül kiépített kerékpárút található a 4633. jelű Tiszaöldvár – Martfű országos mellékút település belterületét jelző táblától végighaladva a belterületen a körforgalom érintésével a 4627. jelű Martfű – Mezőhék országos mellékút település belterületét érintő szakaszán végighaladva a belterület határát jelző tábláig.

Tervezett regionális jelentőségű kerékpárúthálózat halad keresztül a település közigazgatási területén, mely a jelenlegi 442. számú főút mellett halad végig a körforgalmi kereszteződés után továbbépítésre tervezett Tiszaöldvár irányába.

A település belterületének D –i. határrészén található üzemanyag-töltő állomás.

A légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002. (X.7.) KvVM rendelet 1. számú rendelete alapján a légszennyezettség tekintetében **Martfű** az alábbi kategóriába tartozik:

Zónacsoport a szennyező anyagok szerint						
	Kén-dioxid	Nitrogén-dioxid	Szén-monoxid	PM ₁₀	Benzol	
10. Az ország többi területe,	F	F	F	E	F	PM ₁₀ benz(a)-pirén (BaP)
	Talajközeli ózon	PM ₁₀ Arzén (As)	PM ₁₀ Kadmium (Cd)	PM ₁₀ Nikkel (Ni)	PM ₁₀ Ólom (Pb)	
	O-I	F	F	F	F	D

A levegőterheltségi szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 4/2011. (I.14.) VM rendelet 5. sz. melléklete a zónabesorolásokat az alábbiak szerint értelmezi:

D csoport: azon terület, ahol a levegőterheltségi szint egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a felső vizsgálati küszöb és a levegőterheltségi szintre vonatkozó határérték, az 1. sz. melléklet 1.1.4.1. pontjában foglalt táblázat 3-6. sorában szerepelő anyagok esetében a célérték között van.

E csoport: azon terület, ahol a levegőterheltségi szint egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a felső és az alsó vizsgálati küszöb között van.

F csoport: azon terület, ahol levegőterheltségi szint az alsó vizsgálati küszöböt nem haladja meg.

O-I csoport: azon terület, ahol a talajközeli ózon koncentrációja meghaladja a cél értéket.

A levegőtisztaság-védelmi szempontból meg kell említeni azokat a mezőgazdasági telepeket ill. vállalkozásokat, amelyek por emissziót (gabona szárítók), ill. bűzhatást (intenzív állattartás) okoztak ill. okoznak.

A települési környezetvédelmi rendelet szabályozza a belterületi állattartást építési övezetenként, meghatározva a létszámkorlátokat és a védőtávolságokat.

A levegő védelmével kapcsolatos jogszabályok előírásait be kell tartani ill. tartatni!

Zaj- és rezgésterhelés

Települési zajforrások:

- Közlekedés,
- Ipar,
- Kereskedelem,
- Szórakozás,
- Építkezés,
- Háztartási tevékenység.

Martfű város közigazgatási területén halad keresztül a Szolnok – Szentés vasúti szárnyvonal. Martfű város vasúti megállóhellyel rendelkezik, a belterületen.

A két nagyobb ipari létesítmény (a növény- és olajgyár és a cipőgyár) a település szélén helyezkedik el a 442. számú főút mellett, jelentősebb zajterhelés itt jelentkezik a településen.

A belterülettől délre található egy magán repülőtér, amely füves 200×25 m nagyságú pálya és ultrakönnnyű repülőgépek fel- és leszállására szolgál.

A zajhatástól védendő az emberi tartózkodásra szolgáló épületek, közterületek. A rendezési terv készítése során fontos szempont, a területi funkciók, telepítések olyan meghatározása, hogy a megengedett határérték feletti zajterhelés ne keletkezzen.

A zaj- és rezgés védelemmel kapcsolatos jogszabályok előírásait be kell tartani ill. tartatni!

Sugárzás védelem

Martfű város villamosenergia ellátását az E.ON Tiszántúli Áramhálózati ZRt. biztosítja a martfűi 120/20 kV-os alállomásról. Ide indul, illetve ide csatlakozik a Szolnok – Tiszajenő – Nagyrév – Tiszaföldvár – Kunszentmárton – Öcsöd – Mezőtúr – Törökszentmiklós 20 kV-os távvezeték.

A martfűi alállomás 120 kV-os betáplálása az országos alaphálózati rendszerből történik és innen tovább halad a mezőtúri alállomás felé. A betáplálásra Szolnok felől, a város északi részén kerül sor. A településen többségében oszloptranzsfórmátorok, kisebb számban építhettházak transzfórmátorok üzemelnek.

A városban T – Com digitális telefonközpont üzemel, a hírközlési rendszer 100 % -osan kiépült. Vezeték nélküli távközlési rendszer, műsorszórás területén:

- Országos tranzithálózat (Antenna Hungária Rt.) biztosít összeköttetést Püspökladány, Szentés, Cegléd, Szolnok felé.
- Mikrohullámú hálózat (T – Com Rt.) biztosít kapcsolatot: Kunszentmárton, Szentés, Kiskunfélegyháza és Szolnok felé.

A légkörben található sugárzó anyagok terjedésének mérésére épült ki hazánkban az országos sugárzásfigyelő rendszer, melynek legfontosabb eleme a több mint 130 mérőállomásból álló hálózat. Ezek a műszerek folyamatosan mérik a szabadtéri sugárzás, az óránkénti dózis, azaz a dózisteljesítmény értékét. A dózisteljesítmény mértékegysége a nanosievert/óra (nSv/h). A természetes háttérsugárzás mértéke Magyarországon 50 - 180 nSv/óra körül ingadozik. A mérőállomásokról beérkező jeleket folyamatosan figyelik. **A figyelmeztető szint 250 nSv/óra.** Ez a szint a valós veszélyt jelentő szint töredéke, nem jelenti azt, hogy az állomás közelében lévők veszélyben lennének, csak a szakembereket figyelmezteti a kivizsgálás megkezdésére. A 250 nSv/óra alatti háttérsugárzás természetes és semmiféle veszélyt nem jelent.

Martfűn nincs háttérsugárzást mérő berendezés, a legközelebbi Szolnokon található.

Hulladékkezelés

A hulladékgazdálkodás körébe tartozik a települési szilárd kommunális hulladék és a kommunális szennyvíz gyűjtése és elhelyezése.

A kommunális hulladékok gyűjtését és szállítását a NHSZ Szolnok Közszolgáltató Nonprofit Kft végzi. A hulladékok gyűjtése 60, 80 és 120 l-es hulladékgyűjtő edényzetben ill. 1100 l-es konténerben történik, elszállításuk heti rendszerességgel valósul meg.

A szelektív hulladékgyűjtést a lakosságnak kiosztott sárga fedelű gyűjtőedényzet papír, műanyag, fém és üveg frakció begyűjtésével és elszállításával végzi a közszolgáltató, míg a zöld hulladékot a lakosság komposztálja, vagy a zöld fedelű gyűjtőedényzet ürítésével kerül elszállításra. Az NHSZ az év elején megadott időpontokban, utcánkénti bontásban a lakosság által kihelyezett hulladékot tartalmazó hulladékgyűjtők ürítésével, és a szelektált frakciók feldolgozásával valósítja meg a hulladékgazdálkodási törvényben a szelektív hulladékgyűjtésre vonatkozó előírásokat.

Hulladék-gyűjtőszigetek is találhatók a településen, ezek elhelyezése a főbb csomópontokon történt, ahol a boltok és egyéb intézmények látogatottsága jelentős mértékű. A négy hulladékfrakció (műanyag, két fajta üveg és papír) elhelyezésére alkalmas 6 db gyűjtősziget a következő helyeken található:

- Móricz Zsigmond út
- Szolnoki út - Béke út
- Mártírok út - Szolnoki út
- Munkácsy út - Virág út
- Kossuth u. - Rákóczi út
- Bocskai u. - Rákóczi út

A szigetekken lévő edényzeteket havi rendszerességgel ürítik, illetve a telítődésnek megfelelően.

Martfű Város rekultivált hulladéklerakója a várostól D-re, a 442. sz. közút és a városi temető közötti területen található. A település 090/1 hrsz.-ú területén az 1970-es évek óta folyt kommunális eredetű hulladéklerakás, amely révén a korábbi mocsaras, mély terület jelentős mértékben feltöltésre került. A hulladéklerakás érintette a 088/2, 088/3 és 089 hrsz.-ú területeket is, ez utóbbi anyaggödörben korábban szennyvízleürítés is történt

A lerakó 2014-ben került rekultiválásra, a KEOP-7.2.3.0-2008-0036 számú „A Szelevényi és az egykori Hunyadfalva-Kötelki hulladékgazdálkodási rendszerhez tartozó települések szilárdhulladék-lerakóinak térségi szintű rekultivációs programja” című pályázat keretén belül. Jelenleg a lerakó utógondozása történik az önkormányzat által.

A rekultivált lerakó 6 ha 4836 m² - es területe megosztásra került, a 7 db új helyrajzi számú területből kettő területen (090/6 és 090/7 hrsz., épül jelenleg naperőmű. Az egyenként 498 kW napelem kiserőmű építését kezdte meg az AGE Solar Second Kft. és az AGE Solar M Kft. Martfűn. A két kft. tulajdonosa a siófoki székhelyű Vabeko Solar PV Fővállalkozó Kft.

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztálya által kiadott JN-07/61/01228-02/2018. számú határozattal módosított JN-07/61/00256-03/2017. számú utógondozási engedély előírása alapján az ingatlan (hulladéklerakó) művelési ágát a rekultiváció befejezését követően 30 évig fenn kell tartani.

A napelempark elhelyezkedése a rekultivált hulladéklerakón
(forrás: google earth)

Az **építési-bontási hulladékot**, a lakosság az építkezésnél használja fel.

A termelésből származó **veszélyes hulladékok** kezeléséről és ártalmatlanításáról a termelő köteles gondoskodni.

A helyi jogalkotásnál a közösségi hulladékgazdálkodási politikának a magyar jogi szabályozásba beépült alapelveit kell követni, melyek a következők:

- megelőzés elve,
- elővigyázatosság elve,
- megosztott felelősség elve,
- szennyező fizet elve,
- közelség elve,

valamint a közösségi környezetvédelmi szabályozásának megfelelően harmonizált hazai jogszabályok követelményeit szükséges figyelembe venni.

A hulladékokkal és a hulladékgazdálkodással összefüggő törvények és a hozzá kapcsolódó rendeletek betartása ill. betartatása fontos feladat!

Vizuális környezetterhelés

A vizuális környezetterhelés témakörében a fényszennyezettség, valamint az illegális hulladéklerakás kerül kifejtésre. Ma már egyre több információnk van arra vonatkozóan, hogy a fényszennyezés érzékenyen érinti a természeti környezetet, az élővilág jelentős részét, az éjszakai tájképet, ráadásul egészségügyi kockázatot is jelent.

A vizuális környezetterhelés Martfűn nem jellemző. Általánosságban jellemző az ország városaira a különböző méretű és stílusú reklámtáblák. A települések arculatát adó városmagban és a kaputérségben minél figyelemfelkeltőbb formában próbálják az érdeklődést elérni a reklámtábla kihelyezői, amely időnként komoly ellentmondásban van a település táji-, épített adottságaival. Az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet (OTÉK) módosítása (211/2012. [VII. 30.] Korm. rendelet) definiálta a fényszennyezés fogalmát, valamint megalkotta a fényszennyezés kivédésére szolgáló építési szabályrendszert.

Az élhetőbb és egészségesebb környezet megteremtése érdekében fel lehet mérni a fényszennyező forrásokat, és azok, az új szabályozásnak megfelelő, korszerűbb és hatékonyabb eszközökkel való kiváltását, egyúttal a fényszennyezés kiváltó okait is megszüntetve.

A vizuális környezetterhelés másik formája is sajnos jelen van a településeken főként a szegregált területeken: az illegális hulladék megjelenik több helyen, sajnos hiába a szervezett hulladékgyűjtés.

Árvízvédelem

Martfű várost É-ről a Tisza folyó határolja. Az itt húzódó magaspart és töltés a Tisza I. rendű árvízvédelmi létesítménye. A sörgyári vízkivételtől a cipőgyár kerítéséig a fővédvonal a 442. számú közlekedési út. A vízkivételtől az 56 + 407 tkm -ig az út az LNV fölött van, az 56 + 407 – 55 + 811 fkm között az út szintje az LNV alatt van. A cipőgyár betonkerítése mögötti magaspartot 1970-ben építették, és 1979-ben egy nyúlgáttal megerősítették az 54 + 850 fkm -ig. A magaspart legkritikusabb része az 54 + 229 és az 53 + 935 tkm-ek közötti szakasz, melynek D-i részén a régi téglagyár agyaggödre húzódik. Ezen a szakaszon külön gondot kell fordítani a töltés épségére a város árvízmentesítése érdekében.

Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák

Martfűn fennálló környezetvédelmi konfliktust az illegális hulladéklerakók okoznak.

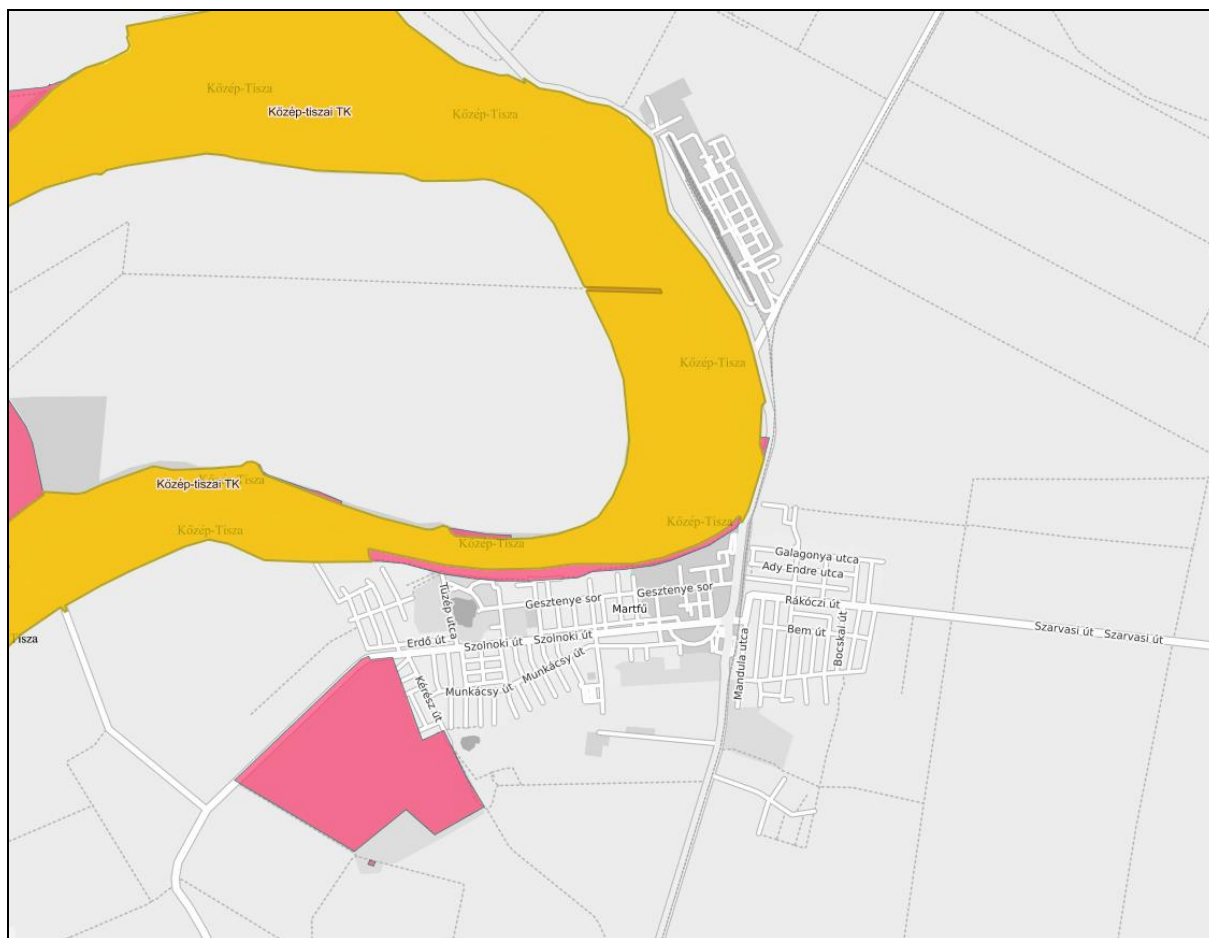
A település árvízvédelme okozhat környezetvédelmi konfliktust egy magas és tartós árhullám kialakulásakor. Az új MÁSZ életbelépésével a jelenlegi töltéskorona magassága nem elégíti ki az új árvízvédelmi biztonsági elvárásokat.

Természetvédelem

A következő képen a település területén és környezetében található védett területek láthatók, a Tisza mentén a Közép-tiszai Tájvédelmi Körzet, amely Natura 2000-es terület, egyaránt kiemelt jelentőségű természetmegőrzési és madárvédelmi terület. A lila színnel ellátott területek a nemzetközi ökológiai hálózat részét képezik. A lenti ábra megtekinthető a <http://geo.kvvm.hu/tir/viewer.htm> honlapon.

A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság működési területén található különleges madárvédelmi területek a Közép-Tisza (HUHN10004) Martfű 02, 03/1, 03/3, 03/4, 013/1, 013/2, 014, 024, 0120, 0121, 0122/1, 0122/2, 0122/3, 0125, 0126, 0127 hrsz.-ú területek, és a kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területek Közép-Tisza (HUHN20015) Martfű 02, 03/1, 03/3, 03/4, 013/1, 013/2, 014, 024, 0120, 0121, 0122/1, 0122/2, 0122/3, 0125, 0126, 0127 hrsz.-ok.

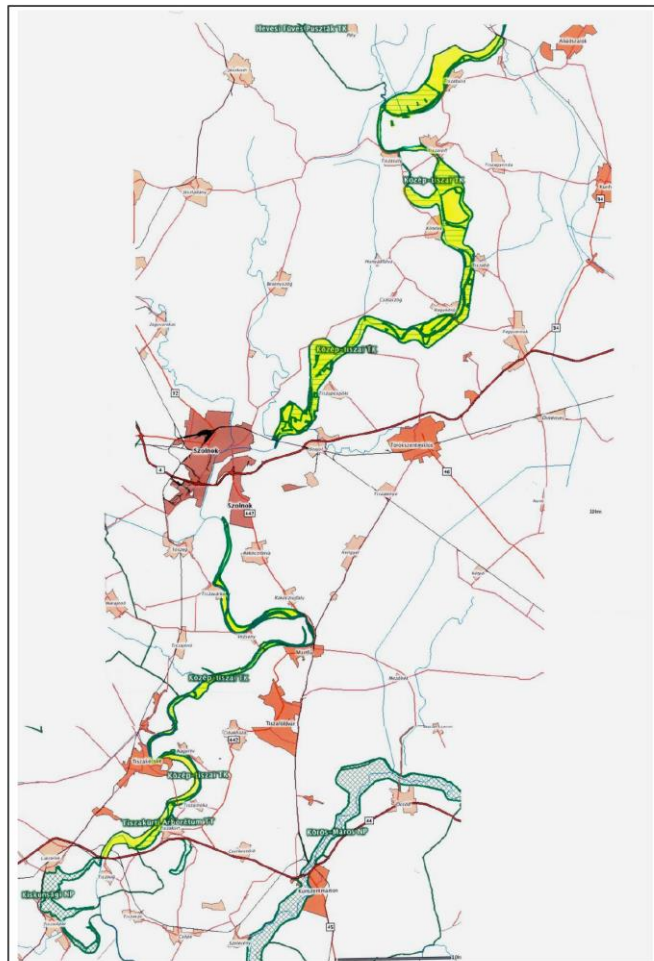
A lenti képen Martfű külterületi részén elhelyezkedő védett területek láthatók, sárgával a Natura 2000-es területek, magenta színnel az ökológiai folyosók, lilával a magterületek láthatók.

<http://web.okir.hu/map/?config=TIR&lang=hu>

A természet védelmére vonatkozó rendelkezéseket a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény szabályozza.

Közép- Tiszai Tájvédelmi Körzet

A tájvédelmi körzet területei a Tisza folyó hullámterében találhatók. A kihirdetés szerint maga az árvízvédelmi töltés is része a tájvédelmi körzetnek, mint a védett hullámtér határa. A tájvédelmi körzet további bővítésének védetté nyilvánítási javaslata, valamint természetvédelmi kezelési terve elkészült. A hullámtér egyben ökológiai folyosóként is funkcionál, amely az ökológiai háló egyéb elemei és a további magterületek közötti kapcsolatot biztosítja.

A tájvédelmi körzetben Törökszentmiklós - Óballa külterületén az egykori vegyes, ma már csak szürke gém alkotta gémtelepnek otthont adó terület, továbbá a pélyi madárrezervátum fokozottan védett. A törökszentmiklósi gémtelepen 130 pár szürke gém fészkel. Az elmúlt években mindkét területen, helyenként nagyobb arányban, tájidegen cserje- és fafajok előretörése tapasztalható.

A Vezseny külterületén található, az egykori gémtelepnek otthont adó erdős terület szintén fokozottan védett. E terület faállománya az elmúlt évtizedben erősen előregedett, és a tájidegen fajok kerültek túlsúlyba. A gémtelep rég megszűnt. A fontosabb madárfajok közül ma már csak a fekete gólya és a fekete harkály költenek a területen.

Az elmúlt években az időjárási és a vízállási viszonyok jelentősen változtak. A tájvédelmi körzetnek több szentély besorolású hullámtéri holtága van. A szentély holtágak többször és jelentős mennyiségű vízutánpótlást kaptak. Az áradások több halfaj számára kedvező feltételeket teremtettek az íváshoz, kiemelkedő mennyiségű halszaporulat kezdte meg életét, melyek a tartós és többszöri elöntés miatt részben a folyókba, holtágakba is eljutottak a kubikokból, laposokból.

Kubikerdő Rákóczi falvánál

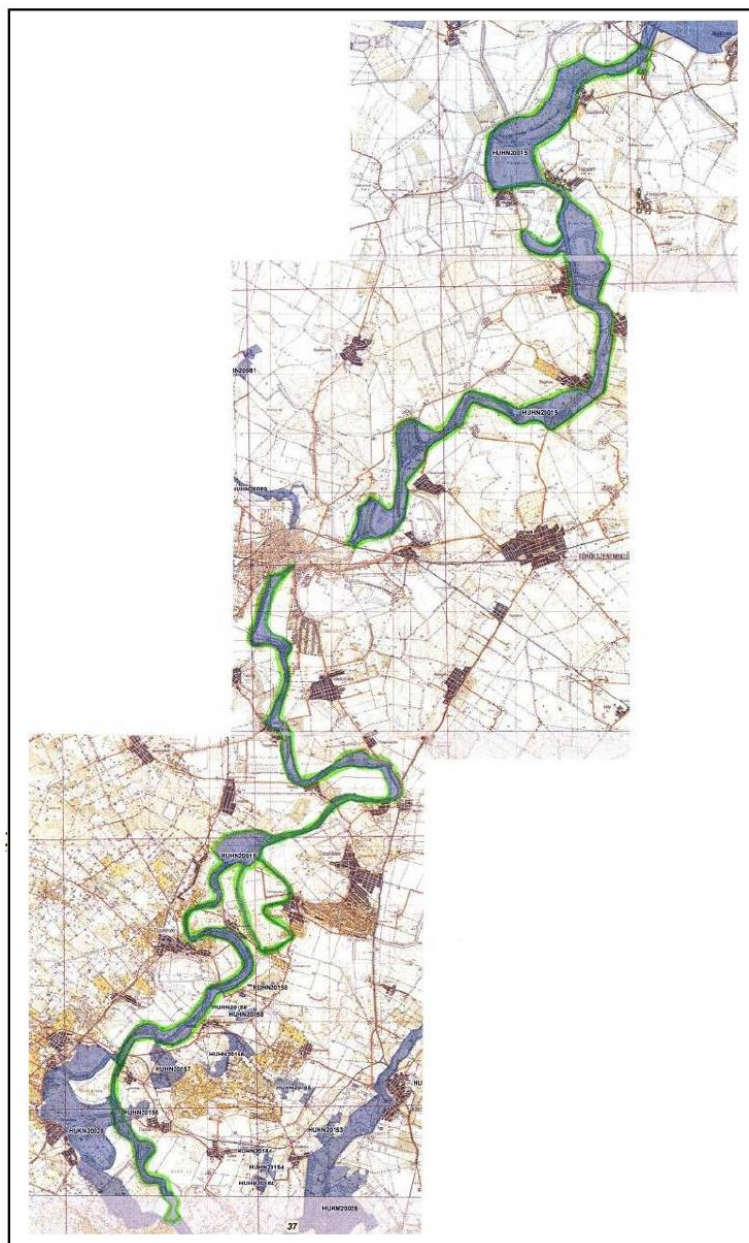
Tiszavirág – Palingenia longicauda

A korábbi évekhez képest kevés lehetőség kínálkozott a tiszavirág rajzásának nyomon követésére. Partról csak néhány helyen látni kérészeket repülni.

KÖZÉP - TISZA - HUHN 20015

A természetmegőrzési terület a KÖTIKÖFE illetékességi területén a következő településeket érinti:

Besenyszög, Cibakháza, Csataszög, Csépa, Fegyvernek, Kisköre, Kótelek, **Martfű**, Nagykőrű, Nagyrév, Pély, Rákóczi falva, Rákóczi újfal, Szajol, Szolnok, Tiszabó, Tiszabura, Tiszaföldvár, Tiszainoka, Tiszajenő, Tizsakürt, Tizsapüspöki, Tizsaroff, Tizsasas, Tizsasüly, Tiszavárkony, Tószeg, Törökszentmiklós, Vezseny

Jelölő élőhelyek:

- folyóvölgyek mocsárrétjei 20%
- enyves éger - magas kőris- ligeterdők 10%
- Pannon szikes sztyeppék és mocsarak 5%
- Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén 2%
- Iszapos partú folyók 2%
- Természetes eutróf tavak 1%

Jelölő fajok: tavi denevér, hód, vidra, mocsári teknős, vöröshasú unka, dunai tarajosgöte, garda, halványfoltú küllő, magyar bucó, balin, réti csík, vágócsík, selymes durbincs, szivárványos ökle, széles durbincs, nagy hőscincér, szarvasbogár, skarlátbogár, nagy szikibagoly (lepke) nagy tűzlepke, tompa folyamkagyló, kiscéskű aszat

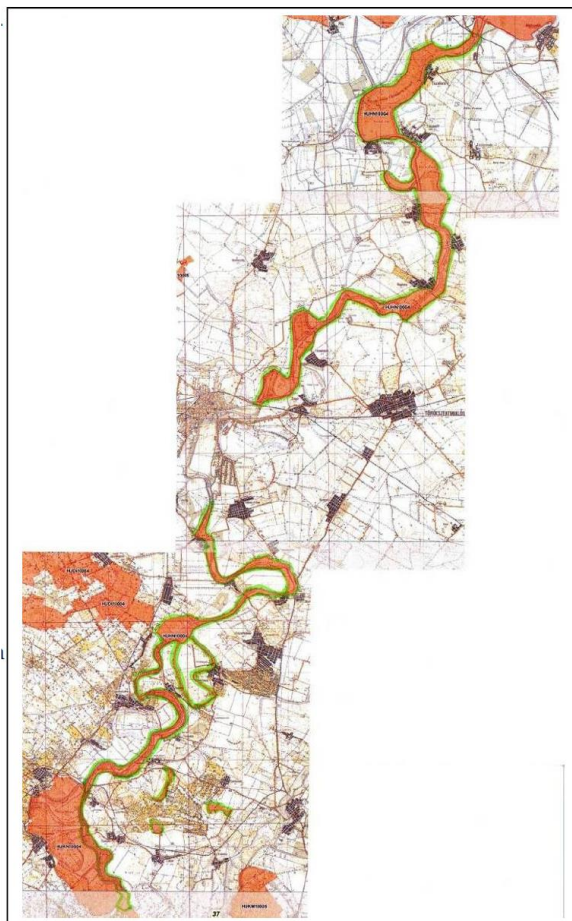

KÖZÉP - TISZA - HUH 20004

A természetmegőrzési terület a KÖTIKÖFE illetékességi területén a következő településeket érinti:

Besenyszög, Cibakháza, Csataszög, Cserkeszölő, Csépa, Fegyvernek, Kisköre, Kőtelek, **Martfű**, Nagykörű, Nagyrév, Pély, Rákóczi falva, Rákócziújfalú, Szajol, Szolnok, Tiszabő, Tiszabura, Tiszaföldvár, Tiszainoka, Tiszajenő, Tizsakürt, Tizapüspöki, Tizarroff, Tizsasas, Tizsasüly, Tizavárkony, Törökszentmiklós, Vezseny

A madárvédelmi terület egyben fontos madárélőhely is: Közép - Tisza IBA, 12587 ha
Legjelentősebb értékei gémtelepei, feketeharkály, feketególya és rétisas állománya.

A területen 2011- 2012-ben előforduló fajok:

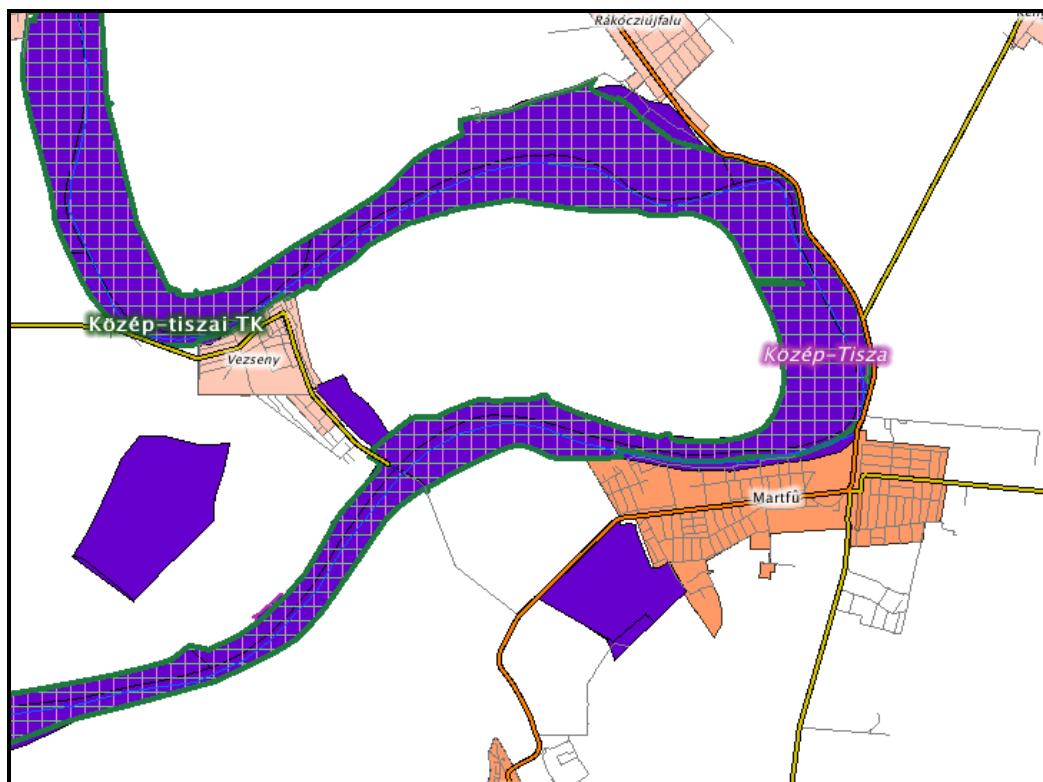
rétisas, bölömbika, törpegém, fekete gólya, fehér gólya, cigány réce, barna kánya, haris, balkáni fakopáncs, fekete harkály, jégmadár, tövisszúró gébics, karvaly poszáta, szürke gém

Partifecske üregek a Tisza leszakadt partfalában

A következő képen a település területén és környezetében található védett területek láthatók, a Tisza mentén a Közép-tiszai Tájvédelmi Körzet, amely Natura 2000-es terület, egyaránt kiemelt jelentőségű természetmegőrzési és madárvédelmi terület. A lila színnel ellátott területek a nemzetközi ökológiai hálózat részét képezik.

A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság működési területén található különleges madárvédelmi területek a Közép-Tisza (HUHN10004) Martfű 02, 03/1, 03/3, 03/4, 013/1, 013/2, 014, 024, 0120, 0121, 0122/1, 0122/2, 0122/3, 0125, 0126, 0127 hrsz.-ú területek, és a kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területek Közép-Tisza (HUHN20015) Martfű 02, 03/1, 03/3, 03/4, 013/1, 013/2, 014, 024, 0120, 0121, 0122/1, 0122/2, 0122/3, 0125, 0126, 0127 hrsz.-ok.

Martfű környezetében lévő Natura 2000-es területek és az ökológiai hálózat elhelyezkedése

A település igazgatási területén nemzeti parki terület nincs, azonban európai jelentőségű, országos és helyi jelentőségű természetvédelmi területek egyaránt megtalálhatóak. (Az egyes védelmi célú területek átfedésben vannak egymással.) Az OTTrT szerint és a megyei szintű területrendezési tervben foglaltak alapján a város igazgatási területe az országos ökológiai hálózat övezetébe, az ökológiai zöldfolyosó övezetébe, tájképvédelmi terület övezetébe, védett természeti terület övezetébe (Tisza-folyó és ártere, 4633. számú út mentén a Tisza-földvár szomszédos határrész) sorolt.

Európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területek a Natura 2000 területek.

Az európai közösségi jelentőségű, természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet alapján az Európai Közösségek Natura 2000 hálózatába tartozó, (ki hirdetett, illetőleg a korábban kijelölt területeken előforduló), valamint kiemelt jelentőségű közösségi élőhelytípusok, és az ott élő állatok és növények élőhelyének megóvása, a biológiai

sokféleség fenntartásához, a biodiverzitás megőrzéséhez szükséges szabályok megállapítása, betartatása a település közigazgatási területén.

Martfű külterületén a *Különleges madárvédelmi területek Közép-Tisza (HUHN10004)*, *Kiemelt jelentőségű különleges természet-megőrzési területek Közép-Tisza (HUHN20015)* számokon nyilvántartottak.

Ezek az alábbi helyrajzi számú területek:

**0120, 0121, 0122/1, 0122/2, 0122/3, 0125, 0126, 0127,
013/1, 013/2, 014, 02, 024, 03/1, 03/3, 03/4, 03/5**

Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal védett természeti terület

Ide vonatkozó jogszabály még a 13/2001. (V. 9.) KöM rendelet a védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről, és az 1996. évi LIII. Törvény a természet védelméről.

A településen külön jogszabállyal védett, országos jelentőségű természetvédelmi oltalom alatt álló terület a *Közép-Tiszai Tájvédelmi Körzet*, mely a *Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság* működési területén található.

A *Közép-Tiszai Tájvédelmi Körzet*, tájvédelmi körzet a 2/1978. OKTH határozattal jött létre. A védettség fenntartásáról az 59/2007. (X.18.) KvVM rendelet rendelkezik.

A tájvédelmi körzet természetvédelmi törzskönyvi száma: 158/TK/78, kiterjedése 9338 ha. A természetvédelmi területen a vízjárástól, vízállástól, keletkezésüktől függően több egymástól eltérő növénytársulás és faunájú területeket különböztethetünk meg.

A növénytársulásokat és a bennük élő faunát az ligeterdők-ártéri erdők, kubikerdők, a hullámtéri gyepek-nedves rétek, mocsárrétek és a folyó vizeire csoportosítva jellemezhetjük.

Ligeterdők: a megváltozott vízjárási viszonyok (a vízszint megnövekedett kilengései) nem kedveztek a honos tájra jellemző tölgy-szil-kőris ligeterdők felújulásának. Fokozatosan a fűz-nyár ligeterdők foglalták el a korábbi erdők helyét és váltakozó szélességben szegélyzik a folyó mindkét partját. Az aljnövényzetet zömmel a hamvas szeder, a nagy csalán, s a behurcolt gyalogakác alkotja. A korhadó mohos törzseken találkozhatunk a védett szálkás pajzsikával, az aljnövényzettel kevésbé borított helyeken pedig a szintén védett széleslevelű nőszőfűvel, a tájvédelmi körzet egyik orchidea fájával.

Kubikerdők: ez az erdőtípus mesterséges eredete ellenére hatalmas koronájú, öreg fáival szépen, harmonikusan simul a tiszai tájba, ezért tájképi értéke kiemelkedő. Védett növények közül a tiszaparti margitvirág és a debreceni torma legnagyobb termőhelyei ezeknek az erdőknek a szélein helyezkednek el.

Az igen változatos gerinctelen állatvilágból ízelítőül csak a védettek közül néhány: pompás virágbogár, aranyos bábrabló, kis szarvasbogár, orrszarvú bogár, diófa-cincér, rezes futrinka.

A ligeterdőkben és kubikerdőkben a madarak közül az 50-60 fészkelő fajból csak a természetvédelmi szempontból legértékesebbek megnevezve: a fokozottan védett fajú rétisas, fekete gólya, barna kánya és olykor a kerecsensólyom képviseli. Az egyéb védett fajok között gyakorinak számít az egerészölyv, a héja, a macskabagoly, a zöld küllő, a fekete harkály, az énekesek seregét pedig a fülemüle, barátka, őszapó, vörösbegy, erdei pinty és berki tücsökmadár alkotja. A szélesebb ártéri részeken a „vadak” közül legsűrűbb részeket a vaddisznók kedvelik, a ritkább, ligetesebb helyek az őzek tanyái. Az öreg fák odvait, hasadékait denevérek lakják. A ragadozók csoportját elsősorban a nyest, a menyét, a vörös róka és a vadmacska alkotja.

Hullámtéri nedves rétek a ligeterdökhöz viszonyítva jelentős területet foglalnak el. A mélyebb részeken főleg palkafélékből áll, míg a magasabb térszínt a réti ecsetpázsitos társulás foglalja el. Védett faja a réti iszalag, tekert csüdű, kunsági bükköny.

Állatvilága nem túl gazdag. Az árvíz után a mélyedésekben visszamaradó tocsogókra parti madarak, récék, kisebb-nagyobb csapatokban szürke gémek, kanalas gémek, kis kócsag és nagy kócsagok, fehér gólyák és fekete gólyák, harisok gyülekeznek.

Mocsárrétek általában a hullámtéri rétek szélén, a Tisza medrével párhuzamosan helyezkednek el. Vízutánpótlásukat áradások alkalmával kapják. Jellegzetes növényfajai a tavi káka, a vízi harmatkása s a réti fűzény. A sekély, gyorsan felmelegedő vizek kitűnő szaporodási helyei a kétélűeknek, de gyakori itt a vízisikló is.

Hullámtéri holtágak és a folyó vize. A 26 védett halfajunkból a Tiszában 10 faj él (pl.: balin, garda). Ezek közül a magyar bucó és a selymes durbincs viszonylag gyakori. Az őshonos folyami kagylók mellett megtalálhatók az elszaporodott vándorkagylók is. Az európai ritkaságnak számító sárgás szitakötő igen jelentős állományai is felfedezésre kerültek a közelmúltban. A Tisza gerinctelen faunája kapcsán feltétlenül említést kell tenni a tiszavirágról, vagy, ahogy sok helyütt még ma is nevezik: a kérészről. Június közepe rajzásai emlékezetes látvány nyújtanak.

2015. júniusi 'tiszavirágzás'

Védett területek

Kunhalmok

A kunhalom gyűjtőfogalomba tartoznak a sírhalmok (kurgánok), tellek (lakódombok), őrhalmok és határhalmok a Természetvédelmi Törvény 23§ hatályba lépése -1997. január 1.-óta védettek, a kunhalom fogalom meghatározása csak a törvény 2003-ban történt módosításával : „a kunhalom olyan kultúrtörténeti, kulturális örökségi, tájképi, illetve élővilág védelmi szempontból jelentős domború földmű, amely kimagasodó jellegével meghatározó eleme lehet a tájnak”. A kunhalmok tájképi értékkel, élővilág védelmi értékkel (a terület természetes állapotára jellemző növénytakaságok pl.: löszpusztagyep, a természetes, vagy azok különböző mértékben degradált maradványai, valamint az ezekhez kötődő állatvilág maradtak fenn a területükön). A kunhalmok rendkívül sok értékes információt rejtnek magukban (természettudományos jelentőség). Geomorfológiai, természetföldrajzi, talajtani, paleoökológiai, növénytani, állattani, szempontú vizsgálatok lehetősége, megismerése és elemzése. Fentiekén kívül a kunhalmok természetesen kultúrtörténeti, régészeti, néprajzi stb. jelentőséggel is rendelkeznek, amelyek feltárásával, megőrzésével a kulturális örökségvédelem szakterülete foglalkozik (Kulturális Örökségvédelmi Hivatal, Kulturális Örökségvédelmi Szakszolgálat).

Martfű igazgatási területén található kunhalmok:

Papp László – halma

Közvetlenül a 442. számú közút keleti oldalán, a növényolajgyár szomszédságában található, nevét lábánál lévő tanya gazdájáról kapta. Magassága ismeretlen, állapota ép. (túlélte a nagy gyárpépítkezéseket) Felszínét teljes egészében művelik, szántják ezért botanikai tájképi értéke nincs. Régészetileg feltáratlan.

Vágott – halom (015,011/7 hrsz.)

Mint a neve is jelzi a 442. -es út vágja félbe. Magassága 94,8 m (Bf). Jelenlegi állapotában roncsoltnak tekinthető, felszínét részben művelik, szántják, részben gyomnövényzet fedi. Botanikai, tájképi értéke nincs. Régészetiileg feltáratlan.

Zsófia – halom

A mezőgazdasági kiskertek területén található. Tetején villanyoszlop áll. Nyilvántartott a régészeti lelőhelyek között.

Gyuris – halom (04, 011/9 hrsz.)

A Martfű – Kengyel országos mellékúttól nyugatra, a növényolajgyár tözsomszédtségában található ovális alapú halom, egykori tulajdonosa nevét viseli. Kurgán, feltehetően rézkori temetkezés folyt itt.

Kalapos - halom

A Nagykunsági II. sz. főcsatorna NY –i partján, a csatorna és a Csorcsány –ér által közrezárt szögletben fekvő, nagyjából kerek alaprajzú halom. Szintén rézkori temetkezés feltételezhető.

Helyi természeti érték – tájvédelem

Martfű hatályos településképvédelmi rendeletében foglalták bele a Bata lakótelep kelet-nyugati irányban az iparterület kapujától induló, a Martfű Termál SPA épületegyüttesénél véget érő Gesztenye sor utca koros, kettős vadgesztenye fasorát.

Helyi természeti értéket jelent még a belterületi Hősök tere parkjának idősebb, karakteres, szép habitusú növénygyedei (kocsányos tölgy, platánok sora, sudár, koros fenyői, stb.), örökzöldjeinek csoportja is. Helyi természeti értéként kezelhető a Városközpontot a lakótelepekkel, városi sportteleppel összekötő Szolnoki út mentén telepített egységes, kiteljesedett, szabályos formájú gömb virágos kőris fasora is, valamint természeti értéket jelent a Városközpont Szent István parkjának korosodó, végső lombkorona alakját lassan elérő változatos fa-és fenyő- és örökzöld fajú tervezett növénytársulása is (törökmogyoró fák, platánfák, feketefenyők, stb.)

Martfű védett növényfajai:

- Bieberstein – gyújtóványfű,
- Debreceni torma, mocsárréteken, szikesedő réteken, vízpartokon él.
- Nyári tőzike - nedves vagy időnként vízzel borított területeken él
- Pettyegtetett őszirózsa - szikes erdőtisztásokon, nyárra kiszáradó ecsetpázsitos réteken, füves vagy cserjés legelőkön fordul elő
- Rucaöröm: a víz felszínén úszik,
- Sulyom - tavak, holtágak hínártársulásainak tagja
- Széleslevelű nőszőfű- orchideafaj, ligeterdőkben, cserjésekben él
- Tiszaparti margitvirág - nedves vagy vízzel borított termőhelyeken élő faj, mocsarak, lápok, láperdők, ligeterdők, nádasok, magaskórós társulások növénye
- Törpemandula
- Nyúlánk sárma
- Hengeresfészű peremizs

Martfű település védett madarfajai:

- Bakcsó: - hazánkban a leggyakoribb gémféle,fűz-, nyár-, tölgy-, akác- és égerfák, alacsonyabb fűzbokrokra fészkel,
- Barátcinege: - hazánkban elterjedt faj, fészkelőhelye: tölgyerdők, elegyes erdők, gyümölcsösök, városszéli kertek

- Barázdabillegető: hazánk egész területén megtalálható, víz melletti létesítményeknél, építkezéseken, tavakon vagy kiterjedt nádasokban egyaránt fészkel
- Barna rétihéja: - elterjedése foltszerű- fészkelőhelyei a nádasok
- Bíbic: - Alföldön elterjedt, de megtalálható folyóvölgyekben, szikes pusztákon, szántóföldeken, folyóvölgyeket kísérő réteken fészkel
- Búbos pacsirta: - hazánkban elterjedt, fészkelő helyei: nyílt, rövid fűvű élőhelyektől kezdve a kórós növényekkel benőtt területekig, parlagon, füves ugaron, homokon, ligetes helyeken, jószágállás szomszédságában is előfordul
- Búbosbanka: - hazánkban a nyílt területeken elterjedt madárfaj, mely laza homok- és vályogtalajokhoz kötődik, vonzódik a külterjes mezőgazdasági műveléssel hasznosított területekhez, előfordul külvárosi, falusi kertekben, öreg gyümölcsösökben, szőlőkben, ligeterdőkben, dűlőutak melletti fasorokban, ártéri erdők idős füzeseiben
- Csóka: - hazánk sík- és dombvidékein megtalálható, fészkelő helye az erdőzóna határától, a mozaikos szerkezetű, ligetekkel tarkított füves biotópokban, mezőgazdaságilag művelt tájakon
- Egerészölyv: dombvidéken és síkvidéken egyaránt előfordulhat. Erdős területeken mindenütt költ, kisebb számban a folyók menti erdőkben is fészkel.
- Erdei fülesbagoly: - hazánk sík- és dombvidékein egyaránt előfordulhat mezőgazdasági területek közelében, ligeterdőkben, nagyobb erdőtagok szegélyein, ártéri erdőkben, fasorokban, egyedülálló fákon, bokrosokban, lakott területeken, parkokban, temetőekben is.
- Fehér gólya: - hazánkban 250 m magasságig, megfelelő helyen, mindenütt költ fészkelő helyként az emberi környezetben választja
- Fekete gólya: - hazánkban a nagyobb folyók mentén található meg a Tisza-folyó mentén a fűz-nyár ligeterdőkben találhatók meg a fészektelepei.
- Szalakóta
- Barna kánya
- Vörös vércse
- Rétisas
- Kis kócsag
- Nagy kócsag
- Jégmadár
- Partifecske
- Nagy örgébics
- Fekete harkály
- Nagy fakopáncs
- Kis fakopáncs
- Zöld küllő

Helyi természeti érték – tájvédelem

Martfű hatályos településképvédelmi rendeletében foglalták bele a Bata lakótelep kelet-nyugati irányban az iparterület kapujától induló, a Martfű Termál SPA épületegyüttesénél véget érő Gesztenye sor utca koros, kettős vadgesztenye fasorát.

Helyi természeti értéket jelent még a belterületi Hősök tere parkjának idősebb, karakteres, szép habitusú növényegyedei (kocsányos tölgy, platánok sora, sudár, koros fenyői, stb.), örökzöldjeinek csoportja is. Helyi természeti értéként kezelhető a Városközpontot a lakótelepekkel, városi sportteleppel összekötő Szolnoki út mentén telepített egységes, kiteljesedett, szabályos formájú gömb virágos kőris fasora is, valamint természeti értéket jelent a Városközpont Szent István parkjának korosodó, végső lombkorona alakját lassan

elérő változatos fa-és fenyő- és örökzöld fajú tervezett növénytársulása is (törökmogyoró fák, platánfák, fekete fenyők, stb.)

Tervezett tájhasználati változások

Külterületen

1. Ipari-gazdasági terület kijelölése (Má→Gip)

A kijelölt iparterület a település északi részén a 442. számú közút és a meglévő iparterület mellett van. (05/15 hrsz.) A terület déli része tájképvédelmi terület övezetébe sorolt, így a tájba illesztésre ezen területen figyelmet kell fordítani. Természetvédelmi területet, Natura2000 területet nem érint. Javasolt a gazdasági terület Rákócziújfalu felőli oldalán védő erdősáv telepítésével környezetébe illeszkedőbbé tenni. Az erdő telepítését a 2009 évi XXXVII. törvény az erdőről, az erdő védelméről, az erdőgazdálkodásról szóló un. Erdőtörvény és a végrehajtására kiadott 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet szabályozza. Az erdőtelepítésnél előnyben kell részesíteni a potenciális erdőtársulások fafajait, valamint az őshonos fa- és cserjefajokat.

2. Általános mezőgazdasági terület kijelölése (Gip→Má)

A korábbi rendezési tervben kijelölt, de meg nem valósult gazdasági terület (011/23, 011/2, 011/24, 011/16 hrsz.) visszaminősítése általános mezőgazdasági területté. Tájhasználat változás nem történt, javasolt a szántó művelésű területeken *az integrált termelési módok* és a *biogazdálkodás* nagyobb mértékű meghonosítása és a klimatikus viszonyoknak és termőföldi adottságoknak megfelelő vetésszerkezet kialakítása különös tekintettel a Tisza folyó közelségére.

3. Különleges szennyvíztisztító (ipari) terület kijelölése (Gip→Kszv)

A 442. számú út melletti területen (012, 011/12 hrsz.) jogszabályváltozás miatt kerül átsorolásra a terület. Tájrendezési szempontból irreleváns az átsorolás.

4. Általános mezőgazdasági területre visszaminősítés (Gip→Má)

A Kengyel felé vezető út mentén a meglévő iparterület mellett lévő az előző rendezési tervben kijelölt területen (09/28, 09/7 hrsz.) a gazdasági fejlesztés nem történt meg, így a terület visszaminősítésre kerül. Az átsorolás település tájhasználatában és az érintett terület, táji megjelenésében nem okoz változást, megfelel a tényleges területhasználatnak. Javasolt a szántó művelésű területeken *az integrált termelési módok* és a *biogazdálkodás* meghonosítása és a klimatikus viszonyoknak és termőföldi adottságoknak megfelelő vetésszerkezet kialakítása.

5. Kereskedelmi-szolgáltató gazdasági terület (transzformátor állomás) kijelölése (Má→Gksz)

A belterület (Óváros) északi szomszédságában lévő transzformátor állomás (032, 031 hrsz.) a tényleges területhasználatnak megfelelően kerül átsorolásra. Tájrendezési szempontból irreleváns a területhasználat változás.

6. Ártéri mezőgazdasági terület (V – Má)

A Tisza folyó árterén lévő, természetvédelmi oltalom alatt álló általános mezőgazdasági terület, rét (03/1b, 0126, 0122/2 hrsz.) jogszabályváltozás okán kerül átsorolásra. Az átsorolással tájhasználatában, táji megjelenésében változás nem történt. Tájrendezési szempontból irreleváns. A gyepes terület fenntartását a Közép-Tiszai Tájvédelmi Körzet kezelési előírásának megfelelően kell végezni.

7. Ártéri védelmi erdőterület kijelölés (V→Ev)

A Tisza folyó árterén lévő, természetvédelmi oltalom alatt álló erdőterületek (03/1 a' alrészlet, 014, 0121, 0122/1, 0122/3, 0127 hrsz.) jogszabályváltozás miatt kerültek átsorolásra. Tájhasználat változás nem történt. A kijelölt területek az Országos Ökológiai hálózat ökofolyosó területéhez, tájképvédelmi terület övezetéhez, valamint az ártéri tájgazdálkodás övezetéhez tartoznak. Az Erdőtörvény (37/2009) és a végrehajtására kiadott FM rendelet (61/2017.) alapján kell erdőt telepíteni és fenntartani, valamint a Közép-Tiszai Tájvédelmi Körzet területkezelési utasításának megfelelően kell az erdőművelést folytatni. A fenti jogszabályok szabályozzák az erdőgazdálkodást, az erdő, mint élőhely védelmét és az erdőterületek érintő mindennemű emberi beavatkozást.

8. Gátórház kijelölés (V→Vü)

A Tisza-kanyarban a 442. számú út mellett lévő gátórház (03/4, 03/5 hrsz.) átsorolása jogszabályváltozás okán történt. Az átsorolásával tájhasználat változás nem történt, tájrendezési szempontból irreleváns az átsorolás.

9. Különleges mezőgazdasági üzemi terület kijelölés (Gip→Kmü)

A Kalapos dülőben lévő major (044, 046, 047 egy része, 052/2, 057/1 hrsz.) átsorolása mezőgazdasági üzemi területté. Az átsorolásával tájhasználat változás nem történt, a területek táji megjelenésében sem történt változás. Tájrendezési szempontból irreleváns az átsorolás.

10. Tervezett gazdasági erdőterület (Má→Eg)

Kalapos dülőben és a Mariházi dülőben lévő területek (054, 050, 086/12, 0113/66 hrsz.) kerültek átsorolásra. Az Erdőtörvény (37/2009) és a végrehajtására kiadott FM rendelet (61/2017.) megfelelően kell erdőt telepíteni, fenntartani, az erdőművelést folytatni. A fenti jogszabályok szabályozzák az erdőgazdálkodást, az erdő, mint élőhely védelmét és az erdőterületek érintő mindennemű emberi beavatkozást. Az erdőtelepítésnél előnyben kell részesíteni a potenciális erdőtársulások fafajait, valamint az őshonos fa- és cserjefajokat.

11. Tervezett hétvégiházás üdülőterület (Mk→Üh)

Zsófia-kert teljes területe érintett a változásban. A terület tájhasználatában (kert, gyümölcsös, szántó) jelentős változás nem történik. Tájrendezési javaslat: a kertség jelleget, mint táji elem fenn kell tartani. Gyümölcsösök, szőlők, zártkertek revitalizációját támogatja a Földművelésügyi Minisztérium 2015.-ben indult nemzeti Kertség-fejlesztési Programja.

12. Tervezett megújuló energiahasznosítású terület (Eg→KbEn)

A város déli határában a volt szeméttelp területén (090/4, 090/5, 090/6, 090/7, 090/8, 090/9 hrsz.) az erdősítés nem valósult meg. A lezárt, rekultivált, gyepesített felületű hulladéklerakó terület monitorozási szakasza folyik. A területek átsorolásával tájhasználat változás nem történt. Tájrendezési javaslat, hogy az üzemi terület fejlesztése ne ütközzön táji-, természetvédelmi érdekekkel, értékekkel, valamint javasolt a terület határán ültetett őshonos, tájhozonyos magas cserjesáv telepítésével tegyék táji környezetbe illeszkedőbbé.

13. Általános mezőgazdasági területre visszaminősítés (Eg→Má)

A várostól délre, a 442. számú út mellett lévő terület (096 hrsz.) az erdőtelepítés nem valósult meg, így visszasorolásra került. Az átsorolás település tájhasználatában és az érintett terület, táji megjelenésében nem okoz változást, megfelel a tényleges területhasználatnak. Javasolt a szántó művelésű területeken az *integrált termelési módok* és a *biogazdálkodás* meghonosítása és a klimatikus viszonyoknak és termőföldi adottságoknak megfelelő vetésszerkezet kialakítása.

14. Tervezett különleges beépítésre nem szánt temető (Kt→KbT)

Az Öreg temető területe (094 hrsz.) jogszabályváltozás miatt került átsorolásra. Az érintett terület területhasználati kategória átsorolása tájrendezési szempontból irreleváns.

15. Tervezett különleges beépítésre nem szánt szabadidős terület (Vt→KbSza)

A város déli szomszédságában lévő területen (097, 099/7 hrsz.) nagy egybefüggő szabadidős zöldterület fejlesztés tervezett. Javasolt a tervezett szabadidős tevékenységek, programok mellett jelenlegi gyepes táji jelleg megtartása, valamint a tervezett területfejlesztés ne ütközzön táji-, természetvédelmi érdekekkel, értékekkel.

16. Iparterület kijelölés (Má→Gip)

A Kengyeli út mentén a település keleti határán lévő területen (09/23, 09/24, 09/25, 09/13, 09/14, 09/16, 09/17, 09/18, 09/19, 09/20, 09/21, 09/22 hrsz.) ipari-gazdasági terület kerül kijelölésre. A fejlesztésre kijelölt terület nem tartozik Natura2000 területhez és természetvédelem alatt álló területhez sem, valamint az ökológiai folyosó területét sem érinti. Tájrendezési javaslat a tervezett gazdasági terület Rákócziújfalu felőli határán széles védőerdősáv telepítése, az üzemi területeken belül ligetes fásítás. A védő erdősáv telepítésnél előnyben kell részesíteni a potenciális erdőtársulások fafajait, valamint az őshonos fa- és cserjefajokat.

17. Töltés kijelölése (töltés→Vtö)

A Tisza folyó menti töltés (0120 hrsz.) átsorolásával tájhasználat változás nem történt, a település táji megjelenése nem változott. Az érintett terület területhasználati kategória átsorolása tájrendezési szempontból irreleváns.

18. Vízgazdálkodási folyó (V→Vfo)

Jogszabályváltozás miatt a Tisza folyó (02 hrsz.) átsorolásával tájhasználat változás nem történt, a település táji megjelenése nem változott. Tájrendezési szempontból irreleváns az átsorolás.

19. Vízgazdálkodási csatornaterületek (V→Vcs)

Külterületen lévő összes csatorna terület átsorolásával tájhasználat változás nem történt, a település táji megjelenése sem változott. Az érintett területek területhasználati kategória átsorolása tájrendezési szempontból irreleváns.

20. Tervezett közlekedési terület (Má→Köu)

A Hunyadi János utca külterületi szakaszának (068/48 hrsz.) területhasználati kategória átsorolása tájrendezési szempontból irreleváns.

21. Tervezett vízgazdálkodási üzemi terület (Má→Vü)

A komphoz vezető út melletti gátórház területe került a tényleges tájhasználatnak megfelelő területfelhasználási kategóriába. (0124/5, 0124/6 hrsz.) Az átsorolás tájrendezési szempontból irreleváns.

22. Tervezett védelmi célú erdőterület (Má→Ev)

A Kalapos major és a Mezőhéki út között kijelölt védelmi erdőterület (055 hrsz a' alrészlet). Az erdőtelepítésnél előnyben kell részesíteni a potenciális erdőtársulások fafajait, valamint az őshonos fa- és cserjefajokat.

23. Tervezett zöldterület, közpark (Má→Zkp)

Zsófia tervezett hétvégi házas üdülőterületnél kijelölt közpark (2100 hrsz) kialakítása, mely jelenleg is természetes növényzettel fedett területen található és a belterületi zöldfelületi rendszerhez is kapcsolható.

A közpark kialakítását kertészeti tervek alapján kell megvalósítani. Növényalkalmazásnál előnyben kell részesíteni a potenciális erdőtársulások fafajait, valamint az őshonos fa- és cserjefajokat.

Belterületen

A záró szakmai véleményezés során a Tisza nagyvízi medrében lévő kertvárosias lakóterület vízgazdálkodási turisztikai területbe kerül átsorolásra. A módosítás pozitív hatással bír.

1. Tervezett kereskedelmi szolgáltató gazdasági terület (Kök→Gksz)

A vasútvonal és a 442. számú közút közötti területen (343/11, hrsz.) tervezett kereskedelmi szolgáltató gazdasági terület. A tájhasználat változás település zöldfelületi rendszerét nem érinti. A gazdasági területek közlekedési út felőli szakaszán fasor telepítése javasolt. A fafajok listája a 2.2.1. Zöldfelületi rendszer elemeinek fejlesztési javaslati fejezetben az utcafásítás bekezdésben található.

2. Tervezett kereskedelmi szolgáltató gazdasági terület (Lke→Gksz)

Az Óvárosi településrészen a kijelölt területeken (1670/20, 1670/21, 1670/22 hrsz.) kereskedelmi szolgáltató gazdasági terület került kijelölésre. Javasolt a gazdasági területet határoló utcákon a lakóterületi utcákon tervezett fásítás egységes folytatása. A fafajok listája a 2.2.1. Zöldfelületi rendszer elemeinek fejlesztési javaslati fejezetben az utcafásítás bekezdésben található.

3. Tervezett különleges beépítésre nem szánt temető (Kt→KbT)

A Hársfa utcai sírkert (1440/3) területének jogszabály miatti átsorolása tájhasználat változást nem jelent, a település zöldfelületi rendszerét, táji látványát nem befolyásolja. Tájrendezési szempontból irreleváns az átsorolás.

4. Törölt fejlesztés (jogszabályváltozás miatti módosítás)

5. Töltés jelölése (töltés→Vtö)

A Tisza folyó töltésének (711/2 hrsz.) jogszabályváltozás miatt történt átsorolása nem okoz változást a település zöldfelületi rendszerében, zöldfelületi használatában, táji megjelenésében, megfelel a tényleges területhasználatnak. Tájrendezési szempontból irreleváns.

6. Tervezett beépítésre szánt rekreációs területe (Gip→Krek)

A Kárász út mentén (1658/1, 1661, 1663 hrsz.) lévő szabadidős rekreációs célú terület került kijelölésre. Javasolt a természetközeli terület rendezett zöldfelületként való megőrzése. A hajdani bányató kitisztításával, partjának rendezésével, futó és edzőpálya kialakításával, szabadtéri fitness terület létesítésével, ligetes fásítással a tervezett zöldfelület használati és vizuális értéke is jelentősen és előnyösen változik.

7. Tervezett vízgazdálkodási (csatorna) terület (V→Vcs)

Jogszabályváltozás miatt került átsorolásra (1656 hrsz.) a szabadidős, rekreációs terület és a lakóterület közötti belvízelvezető csatorna. Használatában, táji megjelenésében, megfelel a tényleges területhasználatnak. Tájrendezési szempontból irreleváns az átsorolás.

8. Tervezett vízgazdálkodási (vízmű-kút) terület (V→Vvk)

Jogszabályváltozás okán történt terület felhasználási kategóriaváltozás (1440/5, 1440/9, 349/52, 348/18, 1454/2 hrsz.). Területek átsorolása nem okoz változást a település zöldfelületi rendszerében, zöldfelületi használatában, táji megjelenésében, megfelel a tényleges területhasználatnak. Tájrendezési szempontból irreleváns.

9. Tervezett különleges, garázstelep terület (Gksz→Kga)

Jelenleg meglévő garázstelepek, használatának megfelelő besorolás. Területek átsorolása nem okoz változást a település zöldfelületi rendszerében, zöldfelületi használatában, táji megjelenésében, megfelel a tényleges területhasználatnak. Tájrendezési szempontból irreleváns.

A fenti célul kitűzött tájhasználat változások a környezettudatosság igényével, települési lakókörnyezet megóvását, rendezett, közcélra hasznosított zöldfelületek korszerűsítését jelentik. Lényeges, hogy a tájhasználat változásra kijelölt fejlesztések ne ütközzenek táji-, természetvédelmi érdekekkel, értékekkel.

A fentieket figyelembe véve a jövőben a Martfűre jellemző táj, ökológiai, tájképi karakterének fennmaradása továbbra is biztosítható. Az idegenforgalom, a gyógy-turizmus, és a gazdasági tájhasználat bővülésével, közlekedési rendszer korszerűsítésével, a városi lakókörnyezet további zöldfelületi fejlesztésével, komfortosabb, korszerűbb, élhetőbb településsé válik.

Zöldfelületi rendszer elemeinek fejlesztési javaslatai

A Marfű zöldfelületi rendszerének alábbiakban ismertetett, javasolt fejlesztésénél figyelembe vettük a település Zöld Város projektjében, és a Zöld Infrastruktúra Fejlesztési- és Fenntartási Akciótervében (ZIFFA készítette: Pagti Bt. 2017.október 20.) és a város Integrált Településfejlesztési Stratégiában (ITS készítette Kiszalovics és Társa Településtervező Kft. 2020. december) megfogalmazottakat, a klímabarát város-szerkezet kialakításának elősegítését. A települési zöldfelületi rendszer fejlesztésének az „Élhető város” elnevezésű települési cél szempontjait:

- ~ esztétikus városkapu megteremtése (442. számú út mentén),
- ~ Tisza-parti sétány és a hozzá kapcsolódó zöldfelületek rendezése, fejlesztése,
- ~ a közparkok, városi zöldfelületek szolgáltatásainak (használati értékének) bővítése és infrastruktúrájának, kertberendezési tárgyainak megújítása,
- ~ jövedelemtől és életkortól függetlenül használható, mozgásra, egészséges életmódra és kreativitásra ösztönző szabadidős, rekreációs célú zöldfelületek növelése, bővítése,
- ~ településképp javítása a közterületek további rendezésével.

Marfű zöldfelületi elemei a településközpontban, az egyes településrészek feltáró utcái mentén, valamint a hajdani anyagnyerő helyek területén találhatók.

A zöldfelületi elemeket jelentőségük (közhasználatuk, elhelyezkedésük), kialakításuk és növényzetük minősége, valamint a terület fenntartás gyakorisága, a zöldterület nagysága alapján rangsorolva az alábbiak:

Az elsődlegesen kondicionáló hatású közhasználatú zöldfelületek: az intenzíven fenntartott közparkok, közkertek területe (Szent István Park, Hősök tere, Művelődési központ és könyvtár zöldfelülete, Bata-park, Tisza-menti közpark, volt agyagbánya helyén lévő közpark).

Korlátozottan közhasználatú települési szintű zöldfelületi elemek: a játszóterek (központi játszótér, óvárosi és kertvárosi játszótér) az intézmények zöldfelületei (iskolakertek, óvodakertek, temetőkertek), és a sport- és tornapályák, területe.

Zöldfelületi szempontból *nem közhasználatú*, de jelentős zöldfelülettel rendelkező rekreációs zöldterületek a standfürdő területe, gyógy-kemping (Martfű Termál SPA létesítményeinek területe).

Különleges zöldterületek a biológiai aktivitással bíró, település közössége számára használati értéket nem jelentő, de vizuális élményt nyújtó zöldterületek: a folyópartot kísérő galéria erdők, a települést délről határoló erdők, erdőfoltok növénytakarásai.

Sajátos, *a település zöldfelületi karakterét meghatározó zöldfelületi elemek:* a lakótelepek ún. úszótelkein létrehozott kisebb-nagyobb összefüggő zöldterületek, kertrészletek (Bata lakótelep, Szolnoki út és a Munkácsy út mente), a belterületi utakat kísérő széles zöldsáv, a kereskedelmi területek zöld növényzettel fedett környezete, parkolói. *Egyéb zöldfelületi elemek* a biológiai aktivitással bíró, de használati értéket a település közössége számára nem

nyújtó zöldfelületek: a családi házas lakóterületek kertjei, a belterületi, mezőgazdasági hasznosítású és erdőszült területek.

3.3. A terv, illetve program céljainak egymás közti, illetve releváns tervek, illetve programok céljaival való konzisztenciája környezeti szempontból.

A készülő településrendezési terv figyelembe veszi az Európai Unió környezetvédelemmel, környezetalakítással kapcsolatos elvárásait, mindenekelőtt a fenntartható fejlődést helyezi előtérbe.

Környezeti szempontból a településrendezési terv az alábbi változtatásokat, tervezett területfelhasználást, tervezett környezetalakítást tartalmazza:

- A jelenleg még meglévő, de már bezárásra került rekultivált hulladéklerakó utógondozása, monitoringja, annak lezárulását követően a terület újrahasznosítása különleges megújulóenergia hasznosítási (napelempark) területként
- A lakossági szelektív hulladékgyűjtés teljes bevezetése
- Veszélyes hulladékok (gyógyszerek, elemek, izzók stb.) gyűjtésének népszerűsítése
- Zöldterületek fejlesztése, fenntartása, rehabilitációja
- Új közpark kialakítása a Zsófia zártkertek mellett.
- Közlekedési biztonság javítása, a kerékpárút kiépítésével ösztönzés a kerékpárhasználatra a személy gépjárművek helyett.
- A szennyvízhálózatra történő teljes rácsatlakozással a talaj és talajvízszennyezés mértéke (a rákötési arány függvényében) csökken.
- A Közép - Tisza TáJVédelmi Körzet területének megőrzése, a készülő kezelési terv figyelembe vétele.
- NATURA 2000 területekre vonatkozó szabályozás betartása.

A Helyi Építési szabályzat előírásai biztosítják a környezet és természetvédelmet helyi szinten (például: az egyes területfelhasználási egységek minimális közművesítettség előírásaival stb.)

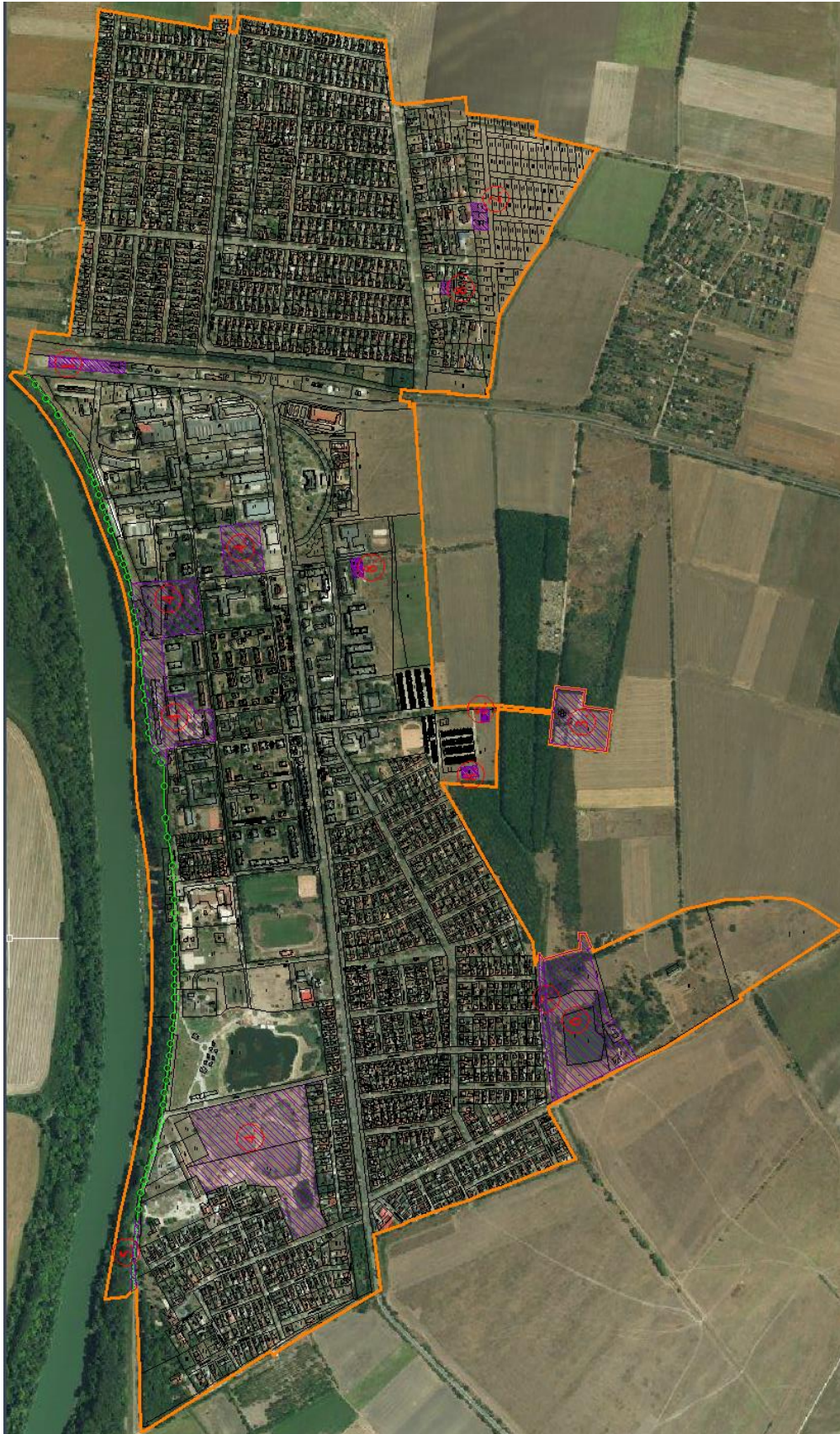
3.4. A jelenlegi környezeti helyzet releváns, a tervvel, illetve programmal összefüggésben lévő elemeinek ismertetése

3.4.1. Földrajzilag lehatárolt tervezési terület esetén, illetve, ha a hatásterület földrajzilag lehatárolható, a terület azon környezeti jellemzőinek azonosítása, amelyeket a terv, illetve program megvalósítása valószínűleg jelentősen befolyásol

A településrendezési terv hatálya kiterjed Martfű teljes közigazgatási területére. A településrendezési tervben ábrázolásra, szabályozásra került tervezett elemek.

A település közigazgatási területét érintő területfelhasználási változással érintett területek, azok funkcióváltása, valamint funkcióváltozással érintett területek a következők:

Fejlesztési területek belterület

Ssz	területfelhasználási változás	helyrajzszám	terület (m2)
1.	Tervezett ker. szolg. gazdasági terület Kök→Gksz	343/11,	4 775
2.	Tervezett ker. szolg. gazdasági terület Lke→Gksz	1670/20, 1670/21, 1670/22	2 314
3.	Tervezett különleges beépítésre nem szánt temető Kt→KbT	1440/3	16 842
4.	törölt fejlesztés		
5.	Töltés jelölése, töltés→Vtö	711/2	1 422
6.	Tervezett beépítésre szánt rekreációs terület Gip→Krek	1658/1, 1661, 1663	49 031
7.	Tervezett vízgazdálkodási (csatorna) terület V→Vcs	1656	4 747
8.	Tervezett vízgazdálkodási (vízműkút) terület V→Vvk	1440/5, 1440/9, 349/52, 349/18, 1454/2	3869
9.	Tervezett beépítésre szánt különleges terület, garázstelep	1440/6, 1652, 838, valamint 907/3 és körülötte lévő garázsok	38205

A záró szakmai véleményezés során a Tisza nagyvízi medrében kijelölt kertvárosias lakóterület átsorolásra kerül vízgazdálkodási turisztikai területbe. A módosítás környezeti szempontból pozitív hatású.

A következőkben a fenti fejlesztési célokra vonatkozó környezetvédelmi elvárások kerülnek bemutatásra a hasonló funkciójú területek összevonásával.

1. Tervezett ker. szolg. gazdasági terület, Kök→Gksz

2. Tervezett ker. szolg. gazdasági terület, Lke→Gksz

Hulladékgazdálkodás

- A hulladékok gyűjtése és ideiglenes tárolása csak megfelelő műszaki védelemmel ellátott padozaton és feliratozott (a hulladék neve, EWC kódja) tároló edényzetben történhet. A hulladékok szállítását csak megfelelő engedéllyel rendelkező szakcég végezheti.

Levegőtisztaság-védelem

- A gazdasági tevékenységek során jellegükből adódóan keletkezhetnek légszennyező anyagok, ezért az üzemeltetés során a vonatkozó jogszabályok szemelőt tartása a javasolt.

Vízminőség-védelem, vízgazdálkodás

- A szennyvíz kibocsátással kapcsolatban a „220/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet a felszíni vizek minősége védelmének szabályairól” című jogszabályban leírtak a betartandók.
- A 219/2004. (VII.21.) Korm. rendelet a felszín alatti vizek védelméről szóló jogszabályban foglaltak betartása.

Megújuló energiaforrások alkalmazása, környezettudatos energiagazdálkodás, egyedi közműpótlók

- Napkollektorok beépítésével csökkenthető az energiafelhasználás.
- Egyedi közműpótló lehet az ivó v. ipari víz biztosítását szolgáló helyi fűtő kút által a rétegvizekből történő vízkivétel. A megfelelő minőség biztosítható egyedi víztisztítók alkalmazásával.
- A szennyvízkezelésre is van már lehetőség egyedi kis szennyvíztisztító berendezések által.
- BAT alkalmazása, amely által csökkenthető a víz- és energia felhasználás.

3. Tervezett különleges beépítésre nem szánt temető, Kt→KbT

6. Tervezett beépítésre nem szánt rekreációs területe, Gip→Krek

9. Tervezett különleges beépítésre szánt garázstelep területe, Gksz →Kga

Hulladékgazdálkodás

- A fejlesztési területen a rendszeres kommunális hulladék gyűjtése és szállítása a terület tulajdonosának a feladata.

Levegőtisztaság-védelem

- A terület hasznosítása során nem keletkezik légszennyezés.

Vízminőség-védelem, vízgazdálkodás

- Az ivóvízkút elhelyezésével az elfolyó "szennyvíz" elvezetéséről is gondoskodni kell.
- A szennyvíz kibocsátással kapcsolatban a „220/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet a felszíni vizek minősége védelmének szabályairól” című jogszabályban leírtak a betartandók.
- A 219/2004. (VII.21.) Korm. rendelet a felszín alatti vizek védelméről szóló jogszabályban foglaltak betartása kötelező. Az esetleges kármentesítés esetén (szennyezett talaj- és/vagy talajvíztisztítás) az előbb említett jogszabályban leírtak betartását kell szemelőt tartani!

Természetvédelem

- A fejlesztési terület környezete nem áll védelem alatt.

Megújuló energiaforrások alkalmazása, környezettudatos energiagazdálkodás, egyedi közműpótlók

- Egyedi közműpótló lehet az ivó vagy - öntöző víz biztosítását szolgáló helyi fűtő kút által a rétegvizekből történő vízkivétel. A megfelelő minőség biztosítható egyedi víztisztítók alkalmazásával.
- A szennyvízkezelésre is van már lehetőség egyedi kis szennyvíztisztító berendezések által.

5. Töltés jelölése, töltés→Vtő

7. Tervezett vízgazdálkodási (csatorna) terület

8. Tervezett vízgazdálkodási (vízműkút) terület

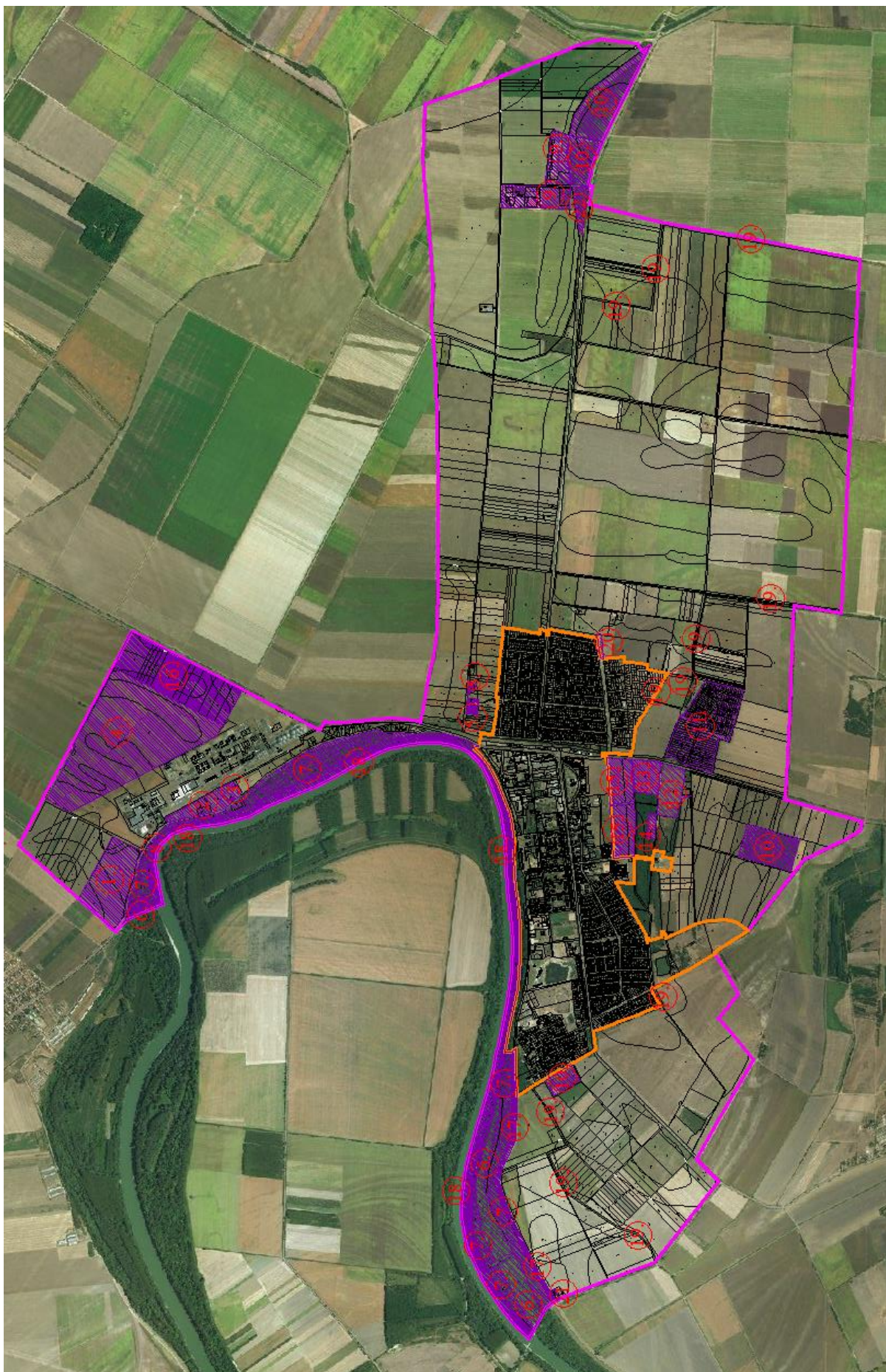
A területfelhasználás változással érintett területeknek nincs környezetvédelmi érintettsége.

Fejlesztési területek külterület

Ssz	területfelhasználási változás	helyrajzszám	terület (m²)
1.	Ipari, gazdasági terület kijelölése Má→Gip	05/15, 05/16, 05/17, 05/18	170 269
2.	Általános mezőgazdasági terület kijelölése Gip→Má	011/23, 011/2, 011/24 011/16,	60 437
3.	Különleges szennyvíztisztító (ipari) kijelölése Gip→Kszv	012, 011/12	529
4.	Általános mezőgazdasági területre visszaminősítés Gip→Má	09/28, 09/7	632 413
5.	Keresk, szolg. gazdasági terület kijelölés (transzformátor állomás) Má→Gksz	032, 031	13 229
6.	Ártéri mezőgazdasági terület V→Má	03/1 b' alrészlet, 0126, 0122/2	167 920
7.	Ártéri védelmi erdőterület kijelölés V→Eg	03/1 a' alrészlet, 014, 0121, 0122/1, 0122/3, 0127	498 864

Ssz	területfelhasználási változás	helyrajzszám	terület (m ²)
8.	Gátórház kijelölés V→Vü	03/4, 03/5	1 536
9.	Különleges, mezőgazdasági üzemi terület kijelölés Gip→Kmű	044, 046, 047 egy része, 052/2, 057/1	142 528
10.	Tervezett gazdasági erdőterület Má→Eg	054, 050, 086/12, 0113/66 0113/39 és 0113/40	379 862
11.	Tervezett hétvégiházas üdülőterület Mk→Üh	összes hrsz	222 708
12.	Tervezett megújuló energiahasznosítási terület Eg→KbEn	090/4, 090/5, 090/6, 090/7, 090/8, 090/9	64 628
13.	Mezőgazdasági területre visszaminősítés Eg→Má	096	45 997
14.	Tervezett különleges, beépítésre nem szánt temető Kt→KbT	094	10 791
15.	Tervezett különleges beépítésre nem szánt szabadidős terület Vt→KbSza	097, 099/7	121 771
16.	Iparterület kijelölés Má→Gip	09/23, 09/24, 09/25, 09/13, 09/14, 09/16, 09/17, 09/18, 09/19, 09/20, 09/21, 09/22	270 251
17.	Töltés kijelölés Töltés→Vtö	0120	68 916
18.	Vízgazdálkodási folyó (Tisza) V→Vfo	02	483 299
19.	Vízgazdálkodási csatorna területek	összes csatorna	120 515
20.	Tervezett közlekedési terület Má→Köu	068/48	4 442
21.	Tervezett vízgazdálkodási üzemi terület Má→Vü	0124/6, 0124/5	2820
22.	Tervezett védelmi erdőterület Má→Ev	055 hrsz a' alrészlet 09/22 egy része, 05/15 egy része	47700
23.	Tervezett zöldterület, közpark Má→Zkp	2100/1 hrsz	17430

A következőkben a fenti fejlesztési célokra vonatkozó környezetvédelmi elvárások kerülnek bemutatásra a hasonló funkciójú területek összevonásával.

1. Ipari, gazdasági terület kijelölése, Má→Gip

3. Különleges szennyvíztisztító (ipari) kijelölése, Gip→Kszv

5. Keresk, szolg. gazdasági terület kijelölés (transzformátor állomás), Má→Gksz

9. Különleges, mezőgazdasági üzemi terület kijelölés, Gip→Kmü

16. Iparterület kijelölés, Má→Gip

Hulladékgazdálkodás

- A hulladékok gyűjtése és ideiglenes tárolása csak megfelelő műszaki védelemmel ellátott padozaton és feliratozott (a hulladék neve, EWC kódja) tároló edényzetben történhet. A hulladékok szállítását csak megfelelő engedéllyel rendelkező szakcég végezheti.

Levegőtisztaság-védelem

- A gazdasági tevékenységek során jellegükből adódóan keletkezhetnek légszennyező anyagok, ezért az üzemeltetés során a vonatkozó jogszabályok szemelőtartása a javasolt.

Vízminőség-védelem, vízgazdálkodás

- A szennyvíz kibocsátással kapcsolatban a „220/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet a felszíni vizek minősége védelmének szabályairól” című jogszabályban leírtak a betartandók.
- A 219/2004. (VII.21.) Korm. rendelet a felszín alatti vizek védelméről szóló jogszabályban foglaltak betartása.

Megújuló energiaforrások alkalmazása, környezettudatos energiagazdálkodás, egyedi közműpótlók

- Napkollektorok beépítésével csökkenthető az energiafelhasználás.
- Egyedi közműpótló lehet az ivó v. ipari víz biztosítását szolgáló helyi fűtő kút által a rétegvizekből történő vízkivétel. A megfelelő minőség biztosítható egyedi víztisztítók alkalmazásával.
- A szennyvízkezelésre is van már lehetőség egyedi kis szennyvíztisztító berendezések által.
- BAT alkalmazása, amely által csökkenthető a víz- és energia felhasználás.

2. Általános mezőgazdasági terület kijelölése, Gip→Má

4. Általános mezőgazdasági területre visszaminősítés, Gip→Má

6. Ártéri mezőgazdasági terület, V→Má

7. Ártéri védelmi erdőterület kijelölés, V→Ev

10. Tervezett gazdasági erdőterület, Má→Eg

13. Mezőgazdasági területre visszaminősítés, Eg→Má

17. Töltés kijelölés, Töltés→Vtö

18. Vízgazdálkodási folyó (Tisza), V→Vfo

19. Vízgazdálkodási csatorna területek

21. Tervezett vízgazdálkodási üzemi terület Má→Vü

22. Tervezett védelmi erdőterület Má→Ev

23. Tervezett zöldterület, közpark Má→Zkp

A területfelhasználás változással érintett területeknek nincs környezetvédelmi érintettsége.

12. Tervezett megújuló energiahasznosítási terület, Eg→KbEn

A korábban gazdasági erdőterületbe sorolt egykori, lezárt hulladéklerakó területén különleges beépítésre nem szánt megújuló energiahasznosítási terület tervezett. A területre vonatkozóan a helyi építési szabályzatban rögzíteni szükséges, hogy egykori, lezárt hulladéklerakó. A terület a JN-07/61/00256-03/2017 számú a Jász – Nagykun – Szolnok Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály által kiadott utógondozási engedélyben foglalt korlátozásokkal hasznosítható egyéb célokra: „A rekultiváció befejezését követő 30 évig a Martfű 090/1 hrsz alatti ingatlan művelési ágát fenn kell tartani „kivett szemétlerakó telep”-ként. Ezt követően építési engedély abban az esetben adható, amennyiben az építkezés nem jár a szigetelő réteg megbolygatásával.

8. Gátórház kijelölés, V→Vü

11. Tervezett hétvégi ház üdülőterület, Mk→Üh

Hulladékgazdálkodás

- A fejlesztési területen a rendszeres kommunális hulladékszállítás lehetőségének biztosítása.

Levegőtisztaság-védelem

- A lakóingatlanok használata során a téli fűtési időszakban a tüzelésből ill. nyáron a szabadtéri főzésekből keletkezhetnek légszennyező anyagok. Ezek időszakos jellegűek és kis mértékűek.

Vízminőség-védelem, vízgazdálkodás

- A fejlesztési terület ivóvízzel való ellátásának lehetőségét biztosítani kell. A megfelelő nyomású ivóvíz ill. tűzvíz biztosítása, ha kell a gerincvezeték átépítésével.
- A szennyvíz kibocsátással kapcsolatban a „220/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet a felszíni vizek minősége védelmének szabályairól” című jogszabályban leírtak a betartandók.
- A 219/2004. (VII.21.) Korm. rendelet a felszín alatti vizek védelméről szóló jogszabályban foglaltak betartása.

Megújuló energiaforrások alkalmazása, környezettudatos energiagazdálkodás, egyedi közműpótlók

- Napkollektorok beépítésével csökkenthető az energiafelhasználás.
- Egyedi közműpótló lehet az ivó v. öntöző víz biztosítását szolgáló helyi fűtő kút által a rétegvizekből történő vízkivétel. A megfelelő minőség biztosítható egyedi víztisztítók alkalmazásával.
- A szennyvízkezelésre is van már lehetőség egyedi kis szennyvíztisztító berendezések által.

14. Tervezett különleges, beépítésre nem szánt temető, Kt→KbT

15. Tervezett különleges beépítésre nem szánt szabadidős terület, Vt→KbSza

Hulladékgazdálkodás

- A fejlesztési területen a rendszeres kommunális hulladék gyűjtése és szállítása a terület tulajdonosának a feladata.

Levegőtisztaság-védelem

- A terület hasznosítása során nem keletkezik légszennyezés.

Vízminőség-védelem, vízgazdálkodás

- Az ivóvízkút elhelyezésével az elfolyó "szennyvíz" elvezetéséről is gondoskodni kell.
- A szennyvíz kibocsátással kapcsolatban a „220/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet a felszíni vizek minősége védelmének szabályairól” című jogszabályban leírtak a betartandók.
- A 219/2004. (VII.21.) Korm. rendelet a felszín alatti vizek védelméről szóló jogszabályban foglaltak betartása kötelező. Az esetleges kármentesítés esetén (szennyezett talaj- és/vagy talajvíztisztítás) az előbb említett jogszabályban leírtak betartását kell szemelőt tartani!

Természetvédelem

- A fejlesztési terület környezete nem áll védelem alatt.

Megújuló energiaforrások alkalmazása, környezettudatos energiagazdálkodás, egyedi közműpótlók

- Egyedi közműpótló lehet az ivó vagy - öntöző víz biztosítását szolgáló helyi fűtő kút által a rétegvizekből történő vízkivétel. A megfelelő minőség biztosítható egyedi víztisztítók alkalmazásával.
- A szennyvízkezelésre is van már lehetőség egyedi kis szennyvíztisztító berendezések által.

20. Tervezett közlekedési terület, Má→Köu

Hulladékgazdálkodás

- A fejlesztési területen az építés során keletkező hulladékok gyűjtése, szállítása, dokumentálása a kivitelező feladata a vonatkozó hulladékgazdálkodási jogszabályok szerint.
- A fejlesztési területen a rendszeres kommunális hulladék gyűjtése (hulladékgyűjtő edényzetek elhelyezésével) és szállítása a terület tulajdonosának (üzemeltetőjének) a feladata.

Levegőtisztaság-védelem

- A fejlesztési területen csak a kivitelezés során keletkezik lokális légszennyezés és poremisszió.

Vízminőség-védelem, vízgazdálkodás

- A fejlesztési területen nincs szükség ivóvíz ellátásra és szennyvízelvezetésre.
- A burkolt területre hulló csapadékvíz elvezetést meg kell oldani.

3.4.2.Környezeti állapot egyéb jellemzőinek leírása (eltartóképeség, terhelhetőség)

A településszerkezeti terv készítése során a lakosság számának prognosztizációjánál a jelenlévő népesség számának alakulása alapján, kedvező gazdasági-társadalmi folyamatokat, a növekvő népességszámot, továbbá a telekigényeket, és az ingatlan kínálatot figyelembe véve lett lakóterület - fejlesztés nem lett jelölve, tekintettel arra, hogy az óvárosi területrészen kialakított jelenleg még beépítetlen lakótelkek találhatók, továbbá a jelenleg hatályos településrendezési tervben is szerepel Tiszaföldvár felé, belterületbe vonással lakóterület kijelölés.

A fenntartható fejlődés biztosítása a terv elsődleges prioritása. A fenntartható fejlődés három nagy területre a környezeti, társadalmi, gazdasági fenntarthatóság.

A fenntarthatóság a környezeti és természeti értékek (külterületen Közép - Tiszai Tájvédelmi Körzet és a Natura 2000 természetmegőrzési területek, belterületen a zöldterületek) védelme mellett a lakosság életkörülményeinek javítását biztosítja úgy, hogy az ennek eszközül tekintett gazdasági tevékenység során a természeti erőforrások kíméletes igénybevétele történjen.

A terület saját adottsága a Közép - Tiszai Tájvédelmi Körzet, továbbá a Natura 2000 természetmegőrzési területek is figyelembe lettek véve, mind a fejlesztés, mind a szabályozás területén.

A terület saját adottságait, erőforrásait értékkelé kell alakítani.

A település célja a nyersanyagfelhasználás és kibocsátás mérséklése, melynek során vissza kell szorítani az elmúlt években egyre nagyobb mértékben alkalmazott lakossági szén tüzelést, és szorgalmazni kell a kevésbé légszennyező fűtési módok elterjedését. a meglévő ipari üzemek technológia fejlesztései révén várható a kibocsátás mérséklés. A megújuló energiák használatát kell preferálni, a már jelentős számban (jellemzően közintézményeknél) alkalmazott napelemek a lakosság körében is népszerűsíteni kell.

3.4.3. Fennálló környezeti konfliktusok, problémák leírása és mindezek várható alakulása, ha a terv, illetve program nem valósulna meg.

Martfűn fennálló környezetvédelmi konfliktust a felhagyott hulladéklerakó okozott, de a rekultiváció megoldást nyújtott a problémára.

A település árvízvédelme okozhat környezetvédelmi konfliktust egy magas és tartós árhullám kialakulásakor. Az új MÁSZ életbelépésével a jelenlegi töltéskorona magassága nem elégíti ki az új árvízvédelmi biztonsági elvárásokat.

3.5. A terv illetve a program megvalósulásával közvetlenül vagy közvetve környezeti hatást kiváltó tényezők, okok feltárása, különös tekintettel azokra a tervelemekre, tervezett intézkedésekre, amelyek:

3.5.1. természeti erőforrás közvetlen igénybevétele vagy környezetterhelés közvetlen előidézése

A természeti erőforrás közvetlen igénybevételét vagy környezetterhelés közvetlen előidőzését jelentik az alábbiak:

A településrendezési terv olyan fejlesztéseket nem tartalmaz, amelyek közvetlenül, vagy közvetve olyan hatást okozhatnának, amely a környezetterhelést fokozná, vagy a természeti erőforrásra kedvezőtlenül hatna.

A tervezett gazdasági területek helyi építési szabályzatban rögzített előírásai betartásával a környezetterhelés a biológiai aktivitásérték szintentartásával nem idéz elő közvetlen nagymértékű környezetterhelést.

3.5.2. társadalmi, gazdasági folyamatok

Olyan társadalmi, gazdasági folyamatokat váltanak ki, vagy ösztönöznek, amelyek közvetett módon környezeti következményekkel járhatnak (különösen azok, amelyek olyan, befektetői, termelői vagy fogyasztói magatartást váltanak ki, vagy ösztönöznek, illetve egyéb olyan tendenciákat erősítenek, amelyek természeti erőforrás igénybevételéhez vagy környezetterheléshez vezethetnek, olyan fajta beruházásokat, fejlesztési irányokat részesítenek előnyben, amelyek további környezetterhelő vagy igénybevevő fejlesztéseket vonzanak, ösztönöznek, vagy ha kumulatív hatások lépnek fel);

A településrendezési terv olyan nagyarányú fejlesztéseket nem jelöl ki, amelyek fenti folyamatokat kiválthatnák.

A településrendezési terv kisebb, lokális fejlesztéseket irányoz elő, elsősorban már meglévő területek fejlesztése (meglévő iparterületek melletti fejlesztés) érdekében.

3.6. az előző pontok szerinti meghatározott információkból kiindulva a terv, illetve program megvalósítása esetén várható, a környezetet érő hatások, környezeti következmények előrejelzése

A fent említett pontok alapján olyan nagyarányú gazdasági területfejlesztés, mely a környezeti hatásokat nagymértékben megváltoztatná, vagy súlyos környezeti következménnyel járna nem

tervezett. A terv készítése során figyelembe lettek véve, mind a földvédelmi, mind a környezetvédelmi és terhelhetőségi szempontok. A település területén jelentős nagyságú korábban kijelölt gazdasági terület visszaminősítésre került mezőgazdasági területbe, így biztosítva a jó minőségű termőföld védelmét.

3.6.1. jól azonosítható környezet vagy terhelés esetén különös tekintettel:

3.6.1.1. a környezeti elemre (földre, levegőre, vízre, élővilágra, épített környezetre, ez utóbbi részeként az építészeti és régészeti örökségre)

A településrendezési terv fő alappillérenek tekinti a kialakult környezeti elemek megőrzését, legalább szintentartását, hosszútávon pedig mindezek javítását irányozza elő. A rendezési eszközök a helyi építészeti, régészeti, természeti emlékek, értékek védelmét a tervhez elkészült örökségvédelmi hatástanulmányban leírtak szerint, valamint a településképi arculati kézikönyvvel összhangban lévő településképi rendeletben szabályozza, így biztosítva ezen emlékek fennmaradását, megőrzését.

Épített környezet vonatkozásában:

Martfű Városában országos védelem alatt álló művi érték nem található.

Martfű Város Önkormányzata Képviselő – testületének 3/2018 (II.23.) önkormányzati rendelete Martfű Város településképiének védelméről az alábbi területeket helyi védelem alá helyezte:

Helyi területi védelem alá eső területek

1. Településkarakter védelem:
 - a) A Hősök tere - Simon Ferenc u.-Bata u.- Gesztenye sor által határolt területen meglévő lakóépületek.
 - b) A Simon Ferenc u.-Bata u.- Gesztenye sor- Béke u. által határolt területen meglévő lakóépületek.
2. Településképi védelme:

A Hősök tere - Simon Ferenc u.- Bata u.- Gesztenye sor és Simon Ferenc u.-Bata u.- Gesztenye sor- Béke u. által határolt területen meglévő lakóépületek tetőhéjazata, homlokzata, nyílászárói.
3. Település táji környezete:

A Gesztenye sor két oldalán található gesztenyefák

Martfű Város Önkormányzata Képviselő – testületének 3/2018 (II.23.) önkormányzati rendelete Martfű Város településképiének védelméről a következő épületeket helyi egyedi védelem alá helyezte:

Helyi egyedi védelem alá eső épületek

Ssz.	Épület megnevezése	Utca, házszám, helyrajzi szám	A helyi védelem tárgya
------	--------------------	-------------------------------	------------------------

1	lakóépület	Simon Ferenc út 2. hrsz.:798/4	Az épület homlokzata, tetőhéjazata, nyílászárói
2	lakóépület	Simon Ferenc út 4. hrsz.:798/3	Az épület homlokzata, tetőhéjazata, nyílászárói
3	lakóépület	Simon Ferenc út 5. hrsz.:834/12	Az épület homlokzata, tetőhéjazata, nyílászárói
4	lakóépület	Simon Ferenc út 6. hrsz.:798/2	Az épület homlokzata, tetőhéjazata, nyílászárói
5	lakóépület	Simon Ferenc út 13. hrsz.:831/26	Az épület homlokzata, tetőhéjazata, nyílászárói
6	lakóépület	Sallai u. 1. hrsz.:834/20	Az épület homlokzata, tetőhéjazata, nyílászárói
7	lakóépület	Sallai u. 2. hrsz.:831/28	Az épület homlokzata, tetőhéjazata, nyílászárói
8	lakóépület	Sallai u. 3. hrsz.:834/19	Az épület homlokzata, tetőhéjazata, nyílászárói
9	lakóépület	Sallai u. 4. hrsz.:831/29	Az épület homlokzata, tetőhéjazata, nyílászárói
10	lakóépület	Sallai u. 5. hrsz.:834/18	Az épület homlokzata, tetőhéjazata, nyílászárói
11	lakóépület	Sallai u. 1. hrsz.:831/30	Az épület homlokzata, tetőhéjazata, nyílászárói
12	lakóépület	Sallai u. 6. hrsz.:834/17	Az épület homlokzata, tetőhéjazata, nyílászárói

A településen 5 db halom került azonosításra, továbbá 10 db *régészeti lelőhely* található.

Megelőző feltárást igénylő régészeti lelőhelyek:

- 1. számú lelőhely: Zsófia dűlő I.
- 2. számú lelőhely: Zsófia dűlő II.
- 3. számú lelőhely: Tisza Cipőgyár
- 8. számú lelőhely: Martfű - Csesz dűlő I.
- 9. számú lelőhely: Martfű - Csesz dűlő II.
- 10. számú lelőhely: Martfű - Csesz dűlő III.
- 11. számú lelőhely: Martfű - Csesz dűlő IV.
- 12. számú lelőhely: Martfű - Csesz dűlő V.
- 13. számú lelőhely: Martfű - Csesz dűlő VI.
- 14. számú lelőhely: Martfű - Tisza - part.

A település külterületén lévő ex-lege védett kunhalmok megőrzését biztosítja a hatályos törvény.

Környezeti következmények alapján a terv értékelése

Környezeti elem	Föld	Víz	Levegő	Települési környezet	Ökológiai rendszer	Ember	Összegzés
Kerékpárút	+	0	0	++	-	+	Környezetbarát fejlesztés, de a táj terhelését kismértékben növeli. Különös gondot kell fordítani az ökológiai hálózat védelmére.
Gazdasági területfejlesztés (kereskedelmi, szolgáltató terület)	0	0	0	+	0	+	Új kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület fejlesztés a vasútvonal és országos út között. A tranzitforgalom (kamionparkoló, motel) számára jelentős
Gazdasági területfejlesztés (ipari terület)	-	0	0	+	0	+	Ipari terület kijelölése a külterületen a sörgyár mellett, valamint a növényolajgyártól északra. Munkahelyteremtő és gazdaságfejlesztő szempontból jelentős.
Hétvégi házas üdülőterület kijelölése	+	0	0	+	0	+	Jelenlegi kertés mezőgazdasági területen a tényleges területhasználat szerinti szabályozás. Üdülés szempontjából jelentős
Mezőgazdasági terület kijelölés	++	+	++	++	++	+	Jelenlegi iparterületi fejlesztés kijelölésének megszüntetése, jóminőségű termőföld megőrzése
Temető területek átsorolása, különleges beépítésre nem szánt temető területbe	0	0	0	0	0	0	jogszabályi harmonizáció
Töltés terület vízgazdálkodási, töltés területbe sorolása	0	0	0	0	0	0	jogszabályi harmonizáció
Különleges, rekreációs terület kijelölése	+	+	+	+	+	+	Iparterület átsorolása, a jelenleg hasznosítás nélküli terület rendezése, jóléti tö kialakítása. Környezetbarát fejlesztés.

Csatorna terület vízgazdálkodási, csatorna területbe sorolása	0	0	0	0	0	0	jogszabályi harmonizáció
Vízműutak vízgazdálkodási vízműút területbe sorolása	0	0	0	0	0	0	Területhasználatnak megfelelő besorolás
Különleges, szennyvíztisztító terület kijelölése	0	0	0	0	0	0	Területhasználatnak megfelelő besorolás
Ártéri általános mezőgazdasági terület kijelölése	0	0	0	0	0	0	jogszabályi harmonizáció
Ártéri védelmi erdőterület kijelölése	0	0	0	0	0	0	jogszabályi harmonizáció
Vízgazdálkodási üzemi terület kijelölés	0	0	0	0	0	0	Területhasználatnak megfelelő besorolás
Különleges, mezőgazdasági üzemi terület kijelölés	0	0	0	0	0	0	jogszabályi harmonizáció
Gazdasági erdőterület kijelölés	0	0	0	0	0	0	Területhasználatnak megfelelő besorolás
Védelmi célú erdőterület kijelölése	+	+	+	+	+	+	A környezeti állapot megőrzését szolgálja.
Különleges, beépítésre nem szánt megújuló energiaforrások hasznosításának céljára szolgáló terület kijelölés	-	0	0	-	0	+	A táj terhelését kismértékben növeli. Különös gondot kell fordítani az ökológiai hálózat védelmére.
Általános mezőgazdasági terület kijelölés	0	0	0	0	0	0	Területhasználatnak megfelelő besorolás
Különleges, beépítésre nem szánt szabadidős terület	0	0	0	0	0	0	Különös gondot kell fordítani az ökológiai hálózat védelmére, valamint a szomszédos településközpont vegyes területre, a látványvédelemre
Folyó terület (Tisza) vízgazdálkodási, folyó területbe sorolása	0	0	0	0	0	0	jogszabályi harmonizáció

Csatorna terület vízgazdálkodási, csatorna területbe sorolása	0	0	0	0	0	0	jogszabályi harmonizáció
Különleges, garázstelep kijelölése	0	0	0	0	0	0	Területhasználatnak megfelelő besorolás
Zöldterület, közpark kijelölése	+	+	+	++	+	+	Zöldterület fejlesztés, mely kondicionáló hatású, a település zöldfelületét növeli.
Közúti közlekedési terület kijelölése	+	0	0	+	-	+	a táj terhelését kismértékben növeli. Különös gondot kell fordítani az ökológiai hálózat védelmére.
<i>Kertvárosias lakóterület átsorolása vízgazdálkodási turisztikai területbe, a záró szakmai véleményezés során történt módosítás</i>	+	+	+	+	+	+	Pozitív hatású fejlesztés, biztosítottá válik anagyvízi meder övezetének vízgazdálkodási területbe sorolása

Jelmagyarázat:

- + gyenge kapcsolat, csak részben járul hozzá a környezet védelméhez
- ++ erős kapcsolat, hozzájárul a környezeti elem védelméhez
- 0 bizonytalan megítélésű vagy nem létező kapcsolat
- gyenge kapcsolat, negatív hatást gyakorol a környezeti elemre

A megvalósuló településrendezési terv egyes változó területfelhasználásainak megvalósulása esetén a környezetre káros hatások elkerülése, mérséklése érdekében a helyi építési szabályzat az alábbi előírásokat tartalmazza:

- Tervezett kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület esetén:

a telken belüli zöldfelület fenntartására vonatkozó előírás

- Tervezett ipari, gazdasági terület esetén:

a telken belüli zöldfelület fenntartására vonatkozó előírás, valamint a külterületi nagyobb ipar esetén véderdősáv létesítésének kötelezettsége, annak kijelölése a területekkel szomszédosan.

3.6.1.2. környezeti elemek rendszereire, folyamataira, szerkezetére, különösen a tájra településre, klímára, természeti (ökológiai rendszerre) , a biodiverzitásra

A rendezési terv olyan léptékű fejlesztést nem tartalmaz, mely a fent leírtakra hatással lenne. A terv készítése során a táj terhelhetősége, a természeti tényezők figyelembe lettek véve.

3.6.1.3. a NATURA 2000 területek állapotára, állagára és jellegére, valamint e területeken lévő élőhelyek és fajok kedvező természetvédelmi helyzete megmaradásának, fenntartásának, helyreállításának, fejlesztésének lehetőségeire, továbbá

A településrendezési terv a területét, valamint az országosan és helyileg védett területeket jelöli a terv készítése során, továbbá a Natura 2000 területeket is jelöli. Mindazokat figyelembe veszi, azok megőrzését, fenntartását fő feladatának tekinti. A terv olyan fejlesztéseket nem tartalmaz, a tervezési folyamat közbeni változtatások miatt, mely a védett területeket érintené, az ott lévő kialakult élettérre negatív hatással lenne.

3.6.1.4. az előbbi hatások következtében az érintett emberek egészségi állapotában, valamint társadalmi, gazdasági helyzetében – különösen életminőségében, kulturális örökségében , területhasználata feltételeiben – várhatóan fellépő változásokra;

A terv nem számol fent leírtak negatív hatásával. A terv eredményeként létrejövő helyi szabályozás biztosítja a kulturált, egészséges élettér feltételeit, előtérben helyezi a lakhatás és lakókörnyezet javítását az értékek megőrzése mellett.

Kulturális örökség tekintetében:

Épített környezetre vonatkozó hatások:

Martfű város területén tervezett változások az épített környezetet károsan nem befolyásolják, a településrendezési eszköz készítése során a településképi rendelet figyelembe vételre került.

Építészeti örökségre vonatkozóan:

A helyi védelem alatt álló épített értékek, és területi védelem környezetében olyan fejlesztés nem tervezett, melyek azokra hatással lennének.

Régészetre vonatkozóan:

A régészeti lelőhelyek a településszerkezeti és szabályozási tervlapon feltüntetésre kerültek azok a tervekészítés során figyelembe lettek véve. A településrendezési eszköz részeként örökségvédelmi hatástanulmány készült , mely számba veszi a régészeti örökség elemeit, azokat bemutatja, vizsgálja a fejlesztések és a régészeti örökség viszonyát, az új beépítésre szánt területek vonatkozásában pedig terepbejárásos hatástanulmány készült, mely az örökségvédelmi hatástanulmányban dokumentálásra került.

3.6.2. a közvetett módon hatást kiváltó tényezők fellépése esetén különös tekintettel:

3.6.2.1. új környezeti konfliktusok, problémák megjelenésére, meglévők felerősödésére

A rendezési terv készítése során a meglévő jogok megtartása és a normativitás elve figyelembe lett véve.

Az eddig meglévő környezeti konfliktus megoldódott (hulladéklerakó rekultivációja). A településrendezési terv olyan területfelhasználási változást nem tartalmaz, amely

esetlegesen környezeti konfliktust gerjesztene, vagy a meglévő konfliktushelyzetet felerősítené.

3.6.2.2. környezettudatos, környezetbarát magatartás, életmód lehetőségeinek, feltételeinek gyengítésére vagy korlátozására

A környezettudatos, környezetbarát életmód lehetőségét biztosítja a terv.

3.6.2.3. a helyi adottságoknak megfelelő optimális térszerkezettől, területfelhasználási módtól való eltérés fenntartására, vagy létrehozására

A rendezési terv figyelembe veszi és a tervezés során alkalmazkodik a már kialakult területfelhasználáshoz, térszerkezethez,

3.6.2.4. olyan helyi társadalmi-kulturális, gazdasági-gazdálkodási hagyományok gyengítésére, amelyek a táj eltartóképességéhez alkalmazkodtak,

A rendezési terv figyelembe veszi a kialakult társadalmi, kulturális, gazdasági (ipari) hagyományokat.

3.6.2.5. a természeti erőforrások megújulásának korlátozására

A terv nem irányoz elő ilyent.

3.6.2.6. a nem helyi természeti erőforrások jelentős mértékű használatára vagy a helyi természeti erőforrások túlnyomóan más területen való hasznosítására

A tervben ilyen jellegű fejlesztés nem szerepel.

3.7. a környezeti következmények alapján a terv, illetve program és változatok értékelése, a környezeti szempontból elfogadható változatok meghatározása

A településrendezési terv elsődleges feladatának tekinti a már kialakult állapot fenntartását, a környezeti állapot legalább szintentartása, de inkább javítása mellett. Olyan beavatkozásokat, melyek a kialakult természeti-környezeti állapotra negatív, visszafordíthatatlan hatással lennének nem tartalmaz.

Figyelembe veszi a természetvédelem érdekeit, mindezek érdekében lehatárolásra kerültek Közép - Tiszai Tájvédelmi Körzet területe, az országosan védett és védelemre tervezett területek, valamint a NATURA 2000 természetmegőrzési területek. A terv készítése során a tervezett fejlesztések a már kialakult épített és természeti környezet figyelembevételével történtek, az országos és térségi érdek összehangolása mellett.

A településfejlesztési koncepció, a rendezési irányelvek a környezet lehető legpozitívabb változásának irányába lett határozva. A környezetminőség javítását szolgálják az alábbi főbb irányelvek:

- Úthálózat fejlesztése, külterületi főfeltáróutak kijelölése
- A telekalakítás, illetve beépítés szabályozása
- Helyi szempontból értékes elemek szabályozása
- Kerékpárutak kijelölése
- Zöldterületek fejlesztése
- Nagy iparterületi kijelölés megszüntetése a termőföld védelme érdekében
- Bata – lakótelep rehabilitációja
- Egységes zöldfelületi rendszer létrehozása
- Gyógyhely kijelölése

4. A terv illetve program megvalósítása következtében várhatóan fellépő környezetre káros hatások elkerülésére, csökkentésére vagy ellentételezésére vonatkozó, a tervben illetve programban szereplő intézkedések környezeti hatékonyságának értékelése, javaslatok egyéb szükséges intézkedésekre.

A településrendezési terv a helyi építési előírásokban meghatározza mindazokat a feltételeket amelyek együttes betartásával lehet az adott építési övezetben, övezetben építési, fejlesztési tevékenységet végezni. A terv olyan léptékű fejlesztéseket nem irányoz elő melyek a környezetre káros hatással lennének.

A rendezési terv végrehajtásához készülő helyi szabályok és rendelkezések biztosítani fogják, hogy káros hatások ne léphessenek fel. Az ellenőrzés a magasabb jogszabályokban előírt hatóságok, felügyelőség feladata.

A településrendezési tervben kijelölt fejlesztések a meglévő területhasználatokhoz kapcsolódnak, a kijelölt új területfelhasználások pedig a helyi építési szabályzat előírásai révén csökkentik a környezet terhelését a létrejövő beruházás megvalósítása érdekében.

5. Javaslat olyan környezeti szempontú intézkedésekre, előírásokra, feltételekre, szempontokra, amelyeket a terv, illetve program által befolyásolt más tervben illetve programban figyelembe kell venni.

A településen lévő fejlesztésekhez, építésekhez a megvalósítási hatástanulmányban, illetve az egyes épületek-építmények építési engedélyezési tervdokumentációjában a településrendezési tervet, annak helyi rendeletét (helyi építési szabályzat) kötelezően figyelembe kell venni, az abban leírtak betartandók.

A mezőgazdasági tevékenységnél környezetvédelmi szempontból betartandók a 50/2001 (IV.3.) Korm. Rendelet 1. számú mellékletében leírt megfelelő mezőgazdasági gyakorlat.

6. a terv, illetve a program megvalósítása következtében várhatóan fellépő környezeti hatásokra vonatkozóan a tervben, illetve programban szereplő monitorozási javaslatok értékelése, javaslatok egyéb szükséges intézkedésekre.

A terv megvalósulása során negatív irányú, a természetet, ökoszisztémát érintő hatással nem számolunk.

A megvalósulás során a településrendezési tervben leírtak betartandók, valamint az egyes létesítmények megépítéséhez kapcsolódó jogszabályok, magasabbrendű tervek, tanulmányok, koncepciók betartandók.

Javasolt a főépítész éves beszámolója során a megvalósult változások és azok környezeti hatásainak ismertetése.

7. Közérthető összefoglaló

Jelen környezeti értékelés Martfű város új településrendezési tervének különálló munkarészeként készült. A terv készítése során fő szempont a hatályos jogszabályok és a magasabbrendű tervek előírásainak betartásán túl a fenntartható fejlődés programjának településre vonatkoztatott betartása.

Ennek érdekében a terv a meglévő természeti, természetközeli állapotokat figyelembe veszi, a védett és védelemre tervezett területrészek fennmaradását biztosítja.

A tervezett fejlesztések területeinek kijelölésénél mind a magasabbrendű tervek, programok, koncepciók által előírtak be lettek tartva, mind pedig figyelembe lett véve a fejlesztés által bekövetkezett változtatások településre gyakorolt hatása.

A környezeti vizsgálat akkor éri el igazán célját – mint jelen esetben is - ha a terv készítésével, a tervezéssel párhuzamosan készül.

A településrendezési terv egészére elmondható, hogy a környezeti szempontok előtérbe helyezésével készült, a terv környezetvédelmi érdeket szolgál.

Mivel a településrendezési terv környezetvédelmi és tájvédelmi érdeket is szolgál, ezért a környezeti vizsgálat során nem kellett és nem is volt szükséges jelentős koncepcionális változásokat javasolni.

Szolnok, 2023. október hó

Felhasznált irodalom:

- Martfű város településrendezési terv alátámasztó munkarész
- Martfű város településrendezési terv megalapozó vizsgálat
- Martfű város településfejlesztési koncepció
- Közép – Tisza - vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség Környezetállapot értékelés